

M. jelenik e politikai, tudományos és művészeti lap minden hét kétszer: Szerdán és Szombaton, két-két íven. — Hirtője közl minden hirdményt egy négyes szelvet sorától három czüst krért.

Előfizetheti helyben a szerkesztő-hivatalban (Sebestyén-utca 288 sz. alatt, földszint) félévre postán 6, különben 5 e. forinttal, az országban minden, azonkívül csak a cs. kir. főpostahivatalnál Bécsben.

Szombat.

— 45. —

Junius 4.

Beköszöntvén a pesti Medárd-vásár, bizodalmasan figyelmeztetjük politikai lapunk tisztelt Olvasóit, hogy ha annak második félévi folyamára Szerkesztő-hivatalunkban szándékoznak előfizetni, most ezt vásári alkalommal legbiztosabban 's könnyebben eszközölhetik. Az előfizetési díj ugyanaz marad, t. i. félévre postán-küldetéssel 6; 's helyben házhoz-küldéssel 5 for. pengőben. Külső tartományokba jártható példányokra nézve legezészerűbb mód a bécsi főpostahivatalnál rendelkezni. —

A 'VILÁG' szerkesztőhivatala
(belváros, Sebestyén-utca 288d. sz. alatt)

TARTALOM:

Magyarország és Erdély. Kinevezések. Nyugalmazás. Megtiszttétel. — Házi adó. (VI. közlés). — Adalék a Pesti Hírlap szerkesztőjének Salontónja ismertetéséhez. — Ujra becsület-helyreállítás és felelőség. — Ismét tűzvész és segély. — A hamburgitűzkár vállaltak részére újabb segélyezés. — Fővárosi hírek. — Hirdetmény a pesti magyar kereskedelmi bank részéről. — Alsó-dabasi táncvizsgálat. — Borsodi tisztválasztó gyűlési eredménye. — Tudósítások: Pozsony- és Arva megyék közgyűléséről. Csanádi levél. — Megyei rövid közlések: Győrűl, Békésűl, Mosonyűl, Borsodűl (Miskolczűl). — Erdélyi országgyűlés.

Külföld. Spanyolország. Congressus heves vita 's a kormány diadala.

Nagybritannia. Alsóházi tárgyalások az irlandi kihágások 's pattantyussági költségek fölött. — O'Connell repeal-gyűlése. — A M. Herald a párisi lapok vámszakás-fölötti fajvesztéklésire nézve. Falkland szigetek gyarmatosítása.

Németország. — Bádeni országgyűlés. — Hamburg város fenikszként támadand fel harvaiból.

Orosz és Lengyelország. Kegytanúsítás a kormány részéről Lengyelország iránt.

Északamerikai egyesült státusok. Kedvezőbb körülmények.

Vegyes közlések.

Or. Journalistikai irány. — Egy kis javaslat föllejegyzése. — A magy. k. tud. egyetemi könyvnyomóintézet nyilatkozatára válasz.

Hírlő. Hivatalos jelentések.

Magyarország és Erdély.

Ó. cs. apost. kir. Főlsége méltóztatott gr. Andrássy Györgyűt Gömörmegye főisp. helytartóűt Sáros megye főispánűjává; továbbá Aczél Antal k. tanácsost és csongrád megyei főisp. helytartóűt a saját kérelmére kegyesen fölmentett Comaromy István helyébe Tornamégye főispánűjává; csongrád megyei főispáni helytartóűvá pedig Földváry Gábort legkegyelmesebben kinevezni, egyszersmind ez utóbbi kir. tanácsos czímmel díszesíteni.

Ó. cs. apost. kir. Főlsége Nagy Antal budai könyvvizsgálóűt nyugalmazni; továbbá egyházi könyvvizsgálóűvá Szabó János dogm. theol. tanítóűt; budai könyvvizsgálóűvá Peregriny Elekűt, pesti censorrá Reseta Jánosűt, budai revisorrá Lászi Józsefűt, pesti revisorrá Buth Ignácűt, görög-egyes. egyh. censorrá Aaron Tódort, és görög n. egyes. t. oláh-űlir censorrá Szabotics Jánosűt méltóztatott kinevezni.

Zorn Leopold pesti harminczadi első ellenőr ugyan itt harminczadosűvá léptetett elő.

Ó. cs. 's ap. kir. Főlsége Gorinpp Antal eszéki választó-polgár, nagykereskedő- és „Lekits Illés“ kereskedőház főnökének 's Aeigler János zombori polgár és nagykereskedőnek, érdemeik tekintetéből, a Szepes megyében fekvő Kamjonka kamarai jószágot ajándékozni, egyszersmind „kamjonkai“ melléknévűl élhetősöket 's utóbbinak „Aigler“ vezetékek-neve „Szemző“re változtatásűt is megengedni, legkegyelmesebben méltóztatott.

Ó. cs. apost. királyi Főlsége Nitray István, szatmári kir. sómázsamesterűt legkegyelmesebben nyugalmomba helyezni méltóztatott.

A károlyvárosi harminczadnál a harminczados-hivatal megűresűlt.

† Pest, junius 4kén 1842.

Házi-adó.
(VI. Közlés.)

Arra, hogy az idűszaki sajtó honunkban hivatásának megfeleljen, szükséges éber figyelemmel kísérni nemcsak a sajtó útján keletkezett, vagy

már megvitatt véleményeket, de azokat is, melyek vagy jelenleg, vagy a legközelebb multban a megyei életűl fejlődtenek. — E köteleesség érzetében, 's hivatkozva lapunk 39dik számában tett ígertűnkre, bátrak vagyunk a házi-adó aránya iránt némelly megyékben divatozó vagy legalább nemrűg divatozott — általunk azonban hibásnak tartott — két rendbeli véleményt taglalni.

Az egyik határozott számű arányt jelel ki, p. o. a házi adónak felét, harmadát 'sat; — amásik pedig bizonyos rovatokra szorítja a nemesség ebbei részvétűt.

Meglehet, hogy ekét véleményt jelenleg már elavult, — min nálunknál senki inkább nem örvendene; de ha visszaemlékezűnk azon idűkre, midűn az 183%: országgyűlés előtt az adó biztosságűi rendszeres munkálat megyeileg tárgyalatott, 's arra, hogy az akkori tanácskozások épen e két vélemény körül forogtak, sűt figyelmezőleg azon körűlményre, hogy azon kevés számű utasításokban, melyek a házi adóhavi részvétűt mellet keletkeztek, egy edűl e két vélemény vala képviselve, különben is ebbei utasítások mindekorig változást nem szenvedűn: azt hiszűszűk, hogy az érdeklert véleményeket taglaló néhány szó felesleges nem lesz, főleg most, midűn úgyszólva minden megyében közelit azon idű, melyben az országgyűlésűi utasítások készítésűre kikűldött válsztmányok munkálatai, 's így a nagyfontosságű adó kérdése is megyeileg léssen tárgyalandó.

Az első véleményt illetűleg, mi ennek még csak valószínű okát sem lehetűnk fel, ha csak nem rejtezik illy értelmű felszeg okoskodásban: könnyiteni kell a parasztság terhein, — tehát vállaljuk magunkra a házi adó felét vagy harmadát. De miért felét, vagy harmadát, 's miért nem ennek negyedűt, vagy kétharmadát, vagy az egészet? 's e kérdéseket épen úgy lehetetlen okserűleg megfejtűni, mint bármilly határozott számű aránynak okát adni — Illy kijelelés ok és alap nélkül lévűn, ennek igazságtalansága önkint foly; mert mellözve bár, mit mellözni nem szabadna, azon aránytalanságot, mely illy kijelelés által az őszves nemesség, és őszves parasztságra nézve általjában eszközöltetűnek, csak figyelmezzűnk azon végtelen, 's a legnagyobb igazságtalansággal párosított különbségre, melynek a külön megyében lakozó nemesség szinte minden ok és alap nélkül sűjtőlag, vagy kedvezűleg lenne kitűve*); — 's biztosan reménylűnk, hogy többé pártolást nem nyerend e vélemény, mely hogy ekkorig pártolatott, szinte megfoghatatlan. —

*) Tegűnk fel, de csak példázat okáért, hogy a physiocraticus rendszer állapítván meg, a nemesség a házi adónak felét vállalja magára. — Akkor p. o. Pest megyének nemessége, kinek kezei között az őszves birtok körülbelűl 2% része van, két hatodrészzel kevesbbet fizetend, mint e rendszer szabályai szerint kellene; — Árvának nemessége pedig, mely az őszves birtok csak 3% részűt állítatik bírnű, egy hatodrészzel kelletűnél többet; minek eredménye, hogy ugyan azon kiterjedésű birtokért a pesti nemesség váltóban, az árvai pedig pengő pénzben teendi a fizetést. Hát hol a birtok-aránytalanság még nagyobb, mint p. o. Csanádban, Csongrádban 'sat. A.

Alaptalan és igazságtalannak tartjuk a másodk véleményűt is, t. i., ha a nemesség közterhekbeni részvétűe a házi adó bizonyos rovataira szorítottatik; 's pedig azért, mert tekintűnk bár a megyei közköltségek rovatok hosszasan során keresztül, kétségtelen azon igazság: hogy valamennyi illynemű terhek a nemesség, 's parasztság közűs szükségűi fedezésűre, 's közűs czélűi előmozdítására intűzűek. A törvényes, és politialis jogvédelem, a törvények végrehajtása, a megyei utak, intézetek használata; egyszóval minden, de minden egyformán érdeklű, a nemest épen úgy mint a nemnemest; 's így bármelly rovatokra szükséges költségek egyik és másikk által közűsen viselendűk, ha csak e pár szóban „úgy tetszik“ cselekvűsűnk okát 's igazságűt fellelűni nem vélűnk.

'S ezekkel befejezűnk azon nemleges fellépűsűnkűt, melyrűl lapunk 39dik számában említűt tevűnk. — És az elősorolt e négy rendbeli véleményűk közül, min nemcsak elűlegesen kijeleltűnk ebbei ohajtásunkat: hogy ezek ne verjenek a nemzetben olly gyökeret, melyek annak idejében a törvényhozást szükségűn túl, vagy épen károsan korlátozzák. — Vagy a Pesti Hírlap szavaival élve itt vonulánk a nemlegesség kedves sáncaik közű, 's innét vigyáztűnk „hogy a rák a vetésre ne menjen;“ vagy ő szerkesztűsége latin fordításű szerint „ne quid respublica detrimenti capiat“ — mely szavakban foglalt elménczkedésre — ? — azt jegyezűnk meg: hogy azon esetre, ha a Pesti Hírlap más czűlt tűzűt ki magának, mint figyelni arra „ne quid respublica detrimenti capiat“ akkor mi ugyanazon egy pályán két külön hivatást ismerűnk. Mi csakugyan e czűlt tűzűt ki magunknak; szerény javaslataink mindig oda lévűn intűzűve: hogy honunk kárt ne szenvedjen, — ha neki más üdvűsebb, ám legyen az ő kedve szerint!

Befejezűsűl: ha tisztelt olvasóink az adó-kérdésbeni értekezűsűnkűt olly értelemben vevűk, minűben a P. H. szerkesztűjűnek vennie tetszett, csakugyan az adó egész kérdésűt befejezetűnek tekinthetűnk 's e tárgybani további értekezűsűtűl magunkat fölmenthetűnk, ha állana t. i. az, hogy mi oda határozók magunkat „miserint (legalább) szántszándékkal semmi pozitívumot nem mondűnk; — miután azonban néhány ellenkező bizonyító szavunk szerkesztű urnak annyira elfogult, — elfogult elméjűt akarók mondani, — mellözűk, 's mi csak oda nyilatkozánk: „hogy egy megtanult teoriát rögtűnűzve életre alkalmazni nem szándokunk a nélkül, hogy a létező körűlmények tőkéltesen, 's részleteiben elűttűnk ismeretesek volnának“ kijeleltűn egyszersmind, „hogy illy adatok hiányában o vakodók“ leendűnk, — 's czélzatunkat (űl e g 's így nem egyedűl) oda intűzendűnk, hogy az idűszaki sajtó útján ne alakítsák olly közvéleműnt, mely 's a t. 's ismét bűvebben kifejtett körűlményeknek kűrvűn tulajdonítatni, „ha e tárgybani értekezűsűnkben is nem ritkán ('s így nem mindenkor) nemlegesen, lependűnk föl“ 's miután mindezek oda mutatnának, hogy a mint

*) E szavak lapunk 39dik számában betűrűl betűre olvashatók. A.

egy részben lapunk bizonyossága szerint az adó kérdésében már több pozitívumot mondánk, úgy más részben kérdéses nemleges föllépésünk után is pozitívumot mondani szándokunk, mi szerkesztő ur magyarázata által további, habár terjedelmes értekezéstől magunkat fölmentetteknek nem tarthatjuk. — E működésünket azonban más alkalomra halasztván, most csak arra kérjük szerkesztő urat: méltóztassék akkor, midőn állításainkat magyarázgatja, szavainkat együttvéve, nem pedig úgy, mint a jelen esetben is kiszemelve, magyarázata tárgyaul használni. — Volt ugyan bizonyos idő, — 's azon időben egy napló, — melyben országgyűlési előadásaink oly alakban tüntettek elő, hogy sem mi, sem mások, kik bennünket szólan hallottak, beszédeinkre rá nem ismertek; — 's e naplóról Horatzsal elmondhatni: „Jam te premet nox, fabulaeque Manes“ — de akkor szólottunk, 's csoda é, ha szerkesztő ur fülcire nem igen kedvesen hatott előadásainkból sok, igen sok figyelmét mellőző, most azonban, midőn nyomtatott betűk néznek szerkesztő ur szeméi közé, csak szorgosabb olvasás szükséges, különben kényszerítve leszünk azt hinni: hogy mást írni nem akar, mint mesét.

Adalék a Pesti Hírlap szerkesztőjének Salon tonja ismértetéséhez. Ha valaki kétkedett volna, hogy szerkesztő ur az idősziaki sajtó utján Knigge társalgási szabályait in praxi gyakorolja 's az értelmesség kikeresztő szabadalmát bírja, olvassa el, kérjük, a P. Hírlap 148. számú illy című cikkét, „Tudomásul.“ — E cikk különös tanulmányul szolgálhat még azoknak is, kik az idősziaki sajtó ténnyel jönczök, 's kik szerkesztő urnak e pályán szerzett 's kéréskedve említett tíz—?—esztendő tanulmányait akarják kiképezésükre használni. Igaz, e pályán jönczök vagyunk mi is, 's az érdemes szerkesztő ur kijelentése szerint az idegenszerű szokatlan térbe még magunkat belé nem tudtuk találni; azonban korunknak, gondolkodásunk-módjának, 's a szerkesztő ur magyarázatánál: ha illy nemű tanulmányait kiképezésünkre mi már nem használhatjuk. — Mit e tekintetben ígérhetünk, ez: hogy valahányszor szerkesztő ur Molièrenek e szavait: „Nul n' aura de l' esprit hors nous, et nos amis“ magára alkalmazza, annyiszor eszünkbe jutand Fielding mondása „Upon my word, thou art a very odel fellow, and I like thy humour extremely.“ — Ha pedig modora oly udvarias leendő, mint a kérdéses cikkben, mi a mint jelenleg rá nem válaszolunk, úgy jövőndőre is ettől minmagunkat fölmenteni kötelességünknél tartandjuk, — Hogard életrajzaiból, honnét „Tudomásul“ cikke vevé eredetét, találkozik talán valaki, ki hasonnemű vitályokban kedvet lelend.

Újra becsület-helyreállítás és felelősség.

A pesti hírlapisták haragra gyuladtak, mikép Achilles egykoron elrabolt hölgye miatt. Nem is lehet máskép, forróvérű ember hirtelen olvas, isten szeretetének karjaival ölel, furiák kebelével éri a boszút; ő nem, nem érez, ő lángol; ő nem szeret, ő ég; ő nem szól, ő mennydörög; ő nem dorgál, ő fenyeget; és mindezután — mindezután — elalszik, mint minden más földi lény tollon és lószőrön. Az enthusiasmus természete ez, mely magában sok nagyok 's dicsőnek, sok szörnyűnek volt már ringató bölesője. Boldogtalan, ki a szép isteni adományt bírja keblében: ő legnagyobb örömré, 's legelső fájdalomra képes: boldogabb még is az, ki e kétes ajándoknak mestere 's indulatának nem szolgálja, nem eszköze.

Példára a következő: egy jeles művészpár érkezik Pestre, itt hangverseny adandó. Hirdetni kell játékát előre; neve ugyan érkezett már, de ő ismeretlen, ki fogja őt hirdetni? A hírlapok. — Ugy de mi jögon követeli ő a hírlapoktól e szolgálatot? — Maga a szerkesztő fog e cikket fogalmazni? Ir ő maga, talán önértetéhez képest tesz egy pár szerény szót, másutt nyert dicsőségéről, 's az inserat-ot hozzá mellékeli egy simplex bankjegyben. — Egyik lap-szerkesztő veszi, olvassa a cikket,

*) „Senkinek sincs esze, csak nekünk, 's barátainknak.“

**) „Szavamra, különöz egy ficzko vagy te, 's én igen kedvelem szeszélyedet.“

számot vet keble istenével: mondhatom-e én ezt jó lélekkel? talán egy kicsit megnyirkálja, míg azt látja: ennyit becsülettel mondhatok, és ekkor a cikket beveszi és a bankjegyet oda teszi a többihez, és így szól: fekögyel ide ez alacsony halomra, légy családom örömkéinek segédeszköze, vagy heverj itt saját rideg vénségemben a szolgát fizetendő, ki felszeretettel viselendi gondomat, sok munkától roskadnak. — Így talán az egyik. — A másik a szánalom 's kötelesség érzetéből vesz újmutatást a hirdetés saját schemája szerint, — mert hiszen a művész schemája nem egyéb mint javaslat és munka-kimélet, melyen a szerkesztő tetszése szerint javíthat, — megteszi, 's a küldött bankjegyet oda adja a hamburgi égeteknek. — Legyen áldott mindkettő, a legszigorúbb morálnak sincs kifogása tetteik ellen, a hangművész ajándoka egy csepp vala bőség szarujából, melyért ő szolgálatot tettek, becsületeiket pedig el nem árulták. Egy harmadik látja a levelkét, látja a schemát, látja a bankjegyet, haragra gyulad, ez impertinentia, ez minket lealáz, nekünk pénzt mer küldeni! 's nem tudakozódott, mint idegen, házról házra, miglen „találkozott valaki“ ki bennünket ismer“ és úgy ismer, hogy mi pénzt el nem veszünk, sem ezüstöt, sem más ajándékot. — Ez kísérlet, ez rossz tapintatot eláruló gyöngédelen indiseret tett, melyért őket, mint itt nem lévőkét ignoráljuk, 's arra utasítjuk, hogy illy rothadt buzú panegyrikák gyártóihoz 's azon gaz 's hinárkint alacsony, nyomorult literaturai marodeurókhöz, azon journalistikai nyomorú kinövésekhez menjenek, kik fülökét, szemüket és kezüket csak az ő szolgálatukra kötelezték le, 's kik minden repedt-fazékhangú énekesnőt Malibránnak keresztelni nem iszonyodnak, valamint ismét a legnagyobb tökélyt bepiszkitani, leköpködni készek, egy huszasért!

E kép önmagát festi, nem kell ehhez más adnunk, mint azt, hogy e lecke egy részben olly ismeretlen 's idegen angol asszonyiságnak adaték, ki valóban a gyöngédség, szerénység 's művészi kitünésnek nem csekély adományát bírja, — és kiről jó hírd kívül még mit sem tudánk.

En mikor e sorokat olvasom, nemzetemért pirultam, 's azt hittem, hogy az újdonságok írója a nemzetnek nem tehetett volna rosszabb szolgálatot, mint minőt tett e szerfeletti tulbuzgóság kifolyásának olly stentori kiharsogása által, és sajnáltam a P. H. igen tisztelt szerkesztőjét, hogy e tulhangoz bramarbasz, melyből a becsületesség dicsőségének dühös szomja kisír, tőle szerkesztői glossa által mintegy szentesített.

Az azonban megtörtént. A „Világ“ felelt 's egy részben eltalálta a szempontot, melyből kiindulni kellett. Azt is mondá azután a Világ, hogy illy kérdőleg nyilvános korholás után megeshetnék, hogy majd azt gondolja a művész: még egy O-t kelle adnom a bankjegy 10-éhez, 's a feuilletonista legalább hallgatandó, sőt illyes gyanúval élhetnének még a nemművészek is. —

Ezt a P. Hírlap mint nyilvános becsületsértést felfogta, 's faggatja a Világot, hogy e szavak írója nevezze meg magát, mivel a Világ mint anonym hatalom, semmi felelősséget nem állít a névtelen szólásokért. —

Igaz a mit Kossuth aláírta a 148. számban, hogy én gr. D. Aurel halála óta a „Világ“ című újság szerkesztésében részt nem veszek. Azonban ki a „Világ“ című újságot szerkeszti, nevémmel és jogommal, és en cselekvényem után teszi munkáját. Ugyanazért bárha én e lapban nem dolgozom is, míg nevem a lapon áll, a nyilvánosság előtt én vagyok minden soráért felelős: e sorokért pedig következőleg felelek: —

Tudja azt Kossuth ur nélkülém is, hogy az emberi actionak egyszerű 's igen útféltörvénye az, hogy a bramarbasz alatt vagy igen csekély, vagy semmi valóság nincs. Hogy az újdonságok írójának itt kérdéses alatti cikkelye látszólag nem egyéb, mint a journalistikai nagy karakterből áradó dicsőségnek szomja, azt magam állítottam. — Sokszor jelennek meg az ő cikkei a dicsőségnek illy fényes tollaiban, bitorában, arany szöveteiben, melyek többnyire — hogy Shakspeare egyik fordítójának helyes szavaival éljek — lose um ihn flattern, wie des Riesen Kleid um einen zwerghischen Dieb —

Ha a kérdéses cikk illy bombaszticus kinövéssé, minőnek előjáró beszéde is tanusítja („távol áll a genius, és szomorkodva mosolyog, midőn pedant lábujacsakkal ügyetlenül botlunk keresztül az akadályok kövein, melyeket rossz szándék, önzés, és butaság gördítenek utunk(?)ba, vagy fontolva kikerüljünk azokat a helyett, hogy teljes erőnk genialis! fölemelkedésével felrelöknök“) — akkor a művész a drama 's az emberi actio legszorosabb törvénye szerint gondolkozhatik úgy, mikép az építész Rajmund „tékozló“jában valósággal gondolkozott: ej, de haragszik ez a feuilletonista, talán többet kelle küldenem, 's illy gyanúval élhetnének — ismét a drama 's az emberi actiók legszigorúbb törvényei szerint — a nem művészek is. —

E szerint én nyíltan 's világosan ismételve, hogy a Világnak szavait: „illy kérdőleg nyilvános korholás után — „megeshetnék“, hogy majd azt gondolja a művész: míg egy O-t kelle adnom a bankjegy 10-éhez, 's a feuilletonista legalább hallgatandó, sőt „illyes“ gyanúval „élhetnének“ még a nem művészek is“ drámailag helyesnek annál inkább állítom, mivel az Újdonságok írójának jelleme, hasonló bombaszticus dolgozatáért egy másféle ügyben szántsándékos hazugság vádjával van a kövelemény ilibe állítva. 'S ezt állítván, a kérdéses szavak súlyát, mind törvény, mind becsület utján viselni kész vagyok. Hogy a mit a művész gondolhatna, és a mit a nem-művész illy kérdőleg nyilvános korholás után gyaníthatna: vajjon historice áll-e, vagy nem áll — azaz: vajjon F. ur megvesztegethető-e, vagy nem? az a Világban említve nincs; ahhoz tehát e cikkemnek semmi köze: nekem pedig ex jure annato bonae existimationis hinem kötelesség, hogy nem. És csak illy állítás lehetne alapja olly faggatásnak, minő a Pesti Hírlap által elkövetettik, melyre azonban most más választanom lesz, mint egyszerű utasítás gondosabb megolvasásra.

Ezekből látja Kossuth ur, hogy van, ki a Világért felel, 's azt kellett eleve is tudnia, míg a lap sarkán olvasá nevémet. Én ugyan hibáztam, hogy annak letöröltetését régen nem eszközöltem, miután ez évi 12dik számmal szerkeszteni 's a lapba dolgozni megszűntem. — Azonban jogaim a Világ tulajdonához, melyeknél fogva jövő júliusban aszerkesztést átvehetni reménylém, e csekély kapcsolnál fogva maradtak usuban; ez volt az ok, miért én bizonyos feltételek alatt magát a felelősséget is azokért, mik ezen idő alatt a Világban megjelentek, magamra vállaltam. — Most e jogaimról itt a haza színe előtt ünnepelesen lemondok, a szerződést köztem és a lap valóságos tulajdonosa Borsos Márton ur között saját kívánsága szerint megsemmisítem, 's kérem Borsos urat, hogy nevémet e lapról letöröltetni méltóztassék. — Frankenburg ur pedig ne vegye rossz néven tollamból a tapaszalás szavait: Őt évnegyed megtaníthatá a P. H. munkatársait, mikép nyilvános pályán, minden oda vetett szó, minden költött alap, mely a tény alá bosco ztatik, minden költött logica, minden hamis pathosz megboszulja önmagát. A ki e pályára a hatni-akarás szép szándékával lépett, folytassa magánéletét jellemének minőségéhez képest: de midőn cikket irandó asztalhoz ül, vessen számot keble istenével, 's úgy tekintse lapját, mint amannak templomát, melyet álkodás megszenteltelenit; úgy tekintse betűit, mint keble érzelmének élő tanuit, kik az ahhoz értő lélek vizsgálódásának a titkot meggyónják, és ha szolgailag álkodásra voltak bitorolva, azt megboszulják. — Irtam Pesten jun. 2án 1842.

Jablanczy.

Ismét tűzvész és segély!

Alig mult néhány napja, hogy lapjainkban hazánkfiat Hamburg lakosinak nyújtandó segedelemre — 's mint legujabb számaink mutatják nem hiába — hittuk föl. Bármily nagy legyen azon csapás, mely éjszaki Europa legnagyobb kereskedővárosát érte; bármily igazságos azon részvét, melyet ezen eset gerjesztett: mégis szabad némi megnyugvással azon számos forrásokra tekinteni, melyek amott a szenvedett kárt kétségkívül nagyrészen pótolandják. De milly szomorú olly város helyzetése, melyet csekély kiterjedése és értéke arányában hasonló csapás érvén, hiával van mindazon kedvező viszonyoknak,

melyek mások segők, vagy mes segélyt lein, a többi nyok közelében, melyek közt aprilis 29én ferencziek zá mészgett meg áldozatul, és szőlőmivelő l vése miatt ne nélkül szüköl sem mernek tetemes (400 pótlására De ugyanazon a járulnak a haza szerencsétlen méltók, menn Semmisem eg mint a szerenc lem, és ezen c ítársainkat, s nak is atyafis VILÁG szerk kezd meg.

A H részére leguj czell testvére rultak 's így a tanig begyült

† — Pos ros erdejéből ban több gyer utczába gördü társai felé. Id (her Buben he Mi élénk do im a balga gy zött nő, né nagy a különb tosan haladna delegnek; a l re, 's bárha utánok dörgé előbb vágattat hid utcán. M telt asszonyt jogot adhat ug berek nincsen de arra hogy lódzék a szük pénz, sem góg jövrőre csak 3f 'S mi azt hisz felfogja, mill minden beletris nyira felülhalati irodalomban tatni. —

— Furcsa ber nem tudja meséhez, „el tudánk kitalál teszem is zörö e mesére könn akkor is nehe lgazi asszonyt ség, a legered kérés, sem tük, (persze humillime?) le vőre külföl lanának, 's m a világ—m szerte híres tőtársához bek embereket, k nem vagyunk rek! és ne a tokra. És his telekgondolat l tisztább baráti relmet a pest

mellyek másoknak hasonló esetekben már jelentőségök, vagy kedvező fekvésök tekintetéből tetemes segínyt látszanak biztosítani. Tótország szélein, a többi hontól elszigetelve, a török tartományok közelében fekvő **Pozsega** városa e f. évi április 29-én a lángok martaléka lön; 196 házat, mellyek közt a vármegye- és városháza, a szentferencziek zárdája és temploma is vannak — emésztett meg a tűz, mellynek több ember is esett áldozatul, és a szegény, nagyjából föld- és szőlőművelő lakosok, kik városuk elszigetelt fekvése miatt nemcsak minden kereskedői kötelekkel nélkül szűkölködnek, hanem nagyobb részvétre sem mernek számolni, semmi módot sem látnak tetemes (400,000 pfgő ftnál többre becsült) kárak pótlására. De e honnak fiai ők is; ők is alattvalói ugyanazon atyáskodó fejedelemnek; századok óta járulnak a haza védelméhez, terheikhez, és jelen szerencsétlen állásukban annál nagyobb részvétre méltók, mennél kisebbre tarthatnak számot! — Semmiesem egyesíti oly annyira a haza polgárait, mint a szerencsétlenség órájában nyújtott segédlem, és ezen elvnel fogva merjük felszólítani honfitársainkat, sziveskedjenek a szegény pozsegiaknak is atyafiságos segédelmet nyújtani; mellyet a VILÁG szerkesztősége ezennel 10 pengő forinttal kezd meg.

A hamburgi tűzkárvallottak részére legujabban gróf Dessewly Emil és Marcell testvérek 10 pengő forintnyi segéllyel járultak s így a „Világ” szerkesztő hivatalában mostanig begyűlt öszve 183 ft 30 kr. pengőben.

Fővárosi hírek.

† — Pest, június 4. 1842. A napokban a város erdejéből jövének hazafelé, a Rombach utcában több gyerkőcz játszott, közülök egy a király-utcába gördült lapdáért futva, teli torokkal kiált társai felé. Ide gyerekek ide; kötéltánczosnó jön! (her Buben her! eine englische Reiterinn kommt.) Mi élénk dobogást hallunk s visszatérintünk. — Sima a balga gyerkőcz egy lovagló kékbe-öltözött nőt, neze kötéltánczosnónak. Pedig milly nagy a különbség, azok a vékony kötélen is biztosan haladnak, ezek az alacsony földön is szédelegnek; a lovagok sebes vágatva haladtak előre, s bárha egy a királyutca szögletén álló úr utánok dörgé is, „lassan” járt, szint oly sebesen mint előbb vágattak végig a vásári néppel tömött nagyhid utcán. Mi azt hisszük, helyén volna a tisztelt asszonytánczot figyelmeztetni, hogy a vagyon jogot adhat ugyan, a város erdei körben, hol emberek nincsenek lóháton is ide s tova futkosni, de arra hogy mások életét veszélyeztetve nyargalódzék a szűk, s népes király utcában jogot, sem pénz, sem gőg nem adhat. — Az Athenaeum felévi ára jövére csak 3 f. 48 kr. leend postán, helyben pedig 3 ft. S mi azt hisszük, hogy a magyar olvasó közönség felfogja, milly érezhető hiányt pótol ez érdekes, minden beletristicai, (mostani s volt) lapjainkat annyira felülhaladó lap, tudományos és szépművészeti irodalomban, s kitűnő pártolásra fogja azt méltatni.

— Furcsa nép, az a Pesti Hirlap: az ember nem tudja, mint bánják vele? hasonlít azon meséhez, „elnyelt gyermekkorunkban oly nehezen tudánk kitalálni, s melly úgy hangzik: „ha leteszem is zörög, ha felveszem is zörög;” most e mesére könnyű a felelet = Pesti Hirlap? Még akkor is neheztel e jó nép, ha az ember kéri! Igazi asszonytermészet, valódi némbéri ingerlékenység, a legeredetibb gyermeki dacosság: neki sem kérés, sem korholás nem tetszik. Minapban kértük, (persze, more patrio: debita cum instantia humillime?) lenne mégis némi kimélettel jövére külföldi művészek iránt, ha hogy botlanának, s megérkezésök hirdettetése díját a világ — mert Europa kevés — igen, a világszerzte híres Pesti Hirlap egyik szerkesztőtársához beküldenék, s ne gyanúsítsák e jó embereket, kik már kezdik hinni felőlünk, hogy nem vagyunk vad, vagyis emberevő emberek! és ne adnának okot némi tartalék-gondolatokra. És hiszitek, hogy e kérő hangot ezen tartalék-gondolat közelítőlegese kifejezését, ezen a legtisztább baráti és hazafői kebelből serkedett kérelmet a pesti hirlapi nép jó néven vette? Oh,

koránsem! Ez a lap, melly egykor oly nagy el-lensége, oly nagy átkozója volt a nem épen udvarias czivogatásoknak, oly annyira kiesett a tacsusból, hogy feledve átkait, úgy összevissza hordja a Világ-ot, hogy no!; pedig mind hiába! mert a Bishop a és Bochs a úrra nézve elkövetett nyerseségeket, bár mint szépítsék és rutisák a dolgot, sohasem fogják önök odavinni, hogy nevelt ember azt helyeselhesse! Hanem minek vesződjék az ember illy néppel, melly dacos haragjában szalmaszálakat ragad meg villám helyett; s midőn leginkább akarja szórni, akkor töredezek össze haragtól dagadó markában! csődöt, részvényeket, napfényt, sötétséget! sat. emleget, s még a boldogult Csátót sem hagyja sirjában nyugodni! Ah, és oh! és háromszor oh és ah! minek erőtetik meg önök oly szörnységesen magokat? Más szellő lengett a Világ felett, mikor az esőféiben volt, s akkor talákozott egy planéta, melly könnyörült a hanyatló Satellesen; de az illyeket elfeledik a planéták és haragjak retentés, ha a Satelles az ő körükön kívül is fut-hatja ösvényét s majdmajd hasonló nagyságu planétává kezd alakulni! A mi már a részvényeket illeti, ismét igen nevésséges tudatlanságot árulnak el önök, ha azt gondolják, hogy valami igen nem-szép dolog, részvényeken újságlapot alapítani? nem szólnak a francia és angol lapokul; mi önököt kérdezzük: nem részvénytársaság-e az, melly a P. Hirlapot alakította, és az 5000 (inkább többet mondunk, mint kevesebbe, önök talán azt jobban szeretik?) előfizető segítségével fentartja! van a P. Hnak is három részvényese — ki pénzzel, ki munkával. Mi ezt a legdicséretesebb dolognak tartjuk, és sajnáljuk önököt, ha másképp éreznek. Ne tegyék tehát magokat illyesekkel nevésségek; és ne torzonkodjanak, ne bősülnének fel oly igen, ha a világi hírekben olykor némi tartalék-gondolatok találatnának is, hiszen önöknek legkevésbé van joguk és okuk így felrivalkodni! Az igaz, hogy jó az a hideg víz, hol az epe oly igen ingerlékeny, s a vér oly igen könnyen felfortyan, mint a P. H. csilagos szerkesztőtársában; és ha Dulcamarát tudnánk lenni, a hideg dunafürdőhöz és egy pohár jeges ezitromoshoz még egypár másféle gyógyszer praescribálnánk — szinte jéghideg forrásvízből, — s akkor majd nem sokára talán felkiálthatnánk: „Nincs többé ingerlékenység!!! nincs többé forró vér!!!”

— A P. H. mult száma vezércikkének — az ott érintett egyén meghatalmazása nélkül közönség elibe vitt — tárgyát, bizonyos neme nélkül az illetettségnek, alig merjük említeni! Megfoghatatlan, mi szállta meg egy idő óta a P. Hirlapot! Rendre lövi a bakokat, ez az infallibile tribunal lucis et veritatis! Hazánk egyik köztisztelőben álló koszorúsát állítja ott a nemzet elibe, oly szánat-gerjesztő modorban, hogy mi felsohajtánk a hirlapi sujtásos, hatásgazdag szavakra: „Jó Isten! mit vétett neked e szint oly szerény, mint lelkes babérosunk, hogy így merészkeled prózai kezekkel tépni fel a magas érzetű kebel sebeit? hogy így merészkeled illetni szent ihletű húrjait a szíveknek, melly hona fáj-dalmát lélekrázó hangokon tudta zengeni e nemzetnek, s melly nagy eléggé, hogy elviselje ön kebele bajait s magányában! mint elvisel e előbb a haza fájalmát!

A pesti magyar kereskedelmi-bank részéről f. évi apr. 30-án kibocsátott híresztelés következtében a t. cz. részvényes urak ezennel felszólítottak, hogy a rendszabások 26dik §hoz képest minden 500 pftól szóló részvényre, annak 2% adt azaz 200 pftot tevő első részletét, és pedig e f. évi augustus elsőjétől fogva legfeljebb augustus 24-ig fizessék le. — A befizetés a kereskedői testület épületében, a bank-osztályzatban a Duna felől, délelőtti 9 órától 12ig, s délutáni 3tól 6ig, a bank-választmány nevében: Ullmann Móricz, Havas József, Wodjaner Samu, és Sártory J. G. urak aláírásukkal ellátott, s minden egyes részvényért külön kiadandó betéti jegyek iránt lesz teljesítendő. — A tökéletes befizetés s szabályszerű igazgatóság választás megtörténte után, a 3 darab ideigleni jegyek beváltása mellett, — azonnal a formászerinti bank-részvények fognak kiadni. — S a bank-részvények ugyanez alkalommal kiadásánál, az ideigleni jegyekre járó kamatok is, készpénzben

megterítetnek. — A pesti magyar kereskedelmi-bank ideigl választmánya.

Alsódabas. Majus 25-én tánczvigalom volt. Azt kérde olvasó, mi czéltól? nem tudom, talán majus 15-ő napjától ekkor akartak muzsikaszónál búcsuzni, melly országszerzte nevezetes nap, kivált az ifjuság naptárában. — Elég az hozzá hogy bál volt, és én is idegen létemre benne voltam. Illy tánczvigalmat keveset láthatni. A helybéli tősgyökeres családok fiataljai, kik közé vegyültek az idősb nőtelenek is, társasági bált adtak a casino épületében, mellynek nem régi, különösen e végre lett építtetése becsületére válik a helybéli közbirto-kosságnak, melly az „egyesüljünk” jelszót már e részben tetteg foganatosítá. Hogy a tánczvigalom nem rosszul üt ki, előre jósolta az előzőtt nap, mellyen Alsódabas minden utczáin számosan érkeztek a vigalomkörében jelenlenni kívánó idegenek. Eljövén a vigalom órája, megjelent kiki belépti jeggyel, mellyet azonban tőle senki sem kért elő, azon egyszerű oknál fogva, mivel mindenki hivatalos volt, és fel nem tevék senkiről, hogy hivatlan megjelenjenek; és ez megint egy szokatlan szép megkülönböztetés az idegenek iránt. A casino udvarán lombos fák emelkedtek, mellyeket a bálí ünnepe teremtetett elő; zöld ágakból készített külső terem, melly kényelmül szolgált a nem tánczoló idősbeknek. A tánczmulatság a két belső teremre oszlott, mellyekben különböző hangások egymástól függetlenül más más darabokat játszottak, s mellyek hasonlítottak egy tündér kerthez, melly a rózsáknak oly sok szebbnél szebb nemeit mutatja az andalodásba merült nézőnek. Voltak itt szépnefeletsek, a szívet imádsárra ragadók; nyílt mindenütt virág, az élet rózsakorának pompájában. Voltak szépszemek, mellyek, az ártatlanság s meglegedés tiszta forrását tükrözve, bájtoltak. Derültek szép arcok, hasonlók a májusi hajnalhoz, mellyeken a szelidség koszorú nyugodtak, s a nézőt egy szebb világ édenébe, az édes képzelet rózsaszármájain, varázsol-tak. A vigalom, mellyben a nemzeti körtáncz — szerzőjének dicsőségére — fűszeret játszott, reggelig tartott, jelen volt benne Pest megye szépeinek nagyobb része A nem kívánt eloszlás fájalmát három hangászkar különböző alakú vigasztaló zenéje enyhíté. — Béla.

Borsodbul, majus 30d. 1842 Tegnap gyülekezett be Borsod nemesei közül székvárosunkba mintegy 4 ezer, egyhangúlag szathmári Király József urat megyénknek 11 év óta első alispánját, elnöki székében ujra megerősítendő; mai nap reggeli 8 órakor tisztválasztásunk megkezdettvén, első alispánnak egyes akarattal Szathmári Király József meghagyatott, másod alispán Palóczy László szinte megmaradt; főjegyzővé Okolicsányi János neveztetett ki; hadipénztárnok: Lossoczy Károly, valamint házipénztárnok: Dominkovics Lajos hivatalaikban szinte közös akarrattal meghagyattak; ugyszinte számvevőül is Kis László; miskolci járás főszolgabírójává Gencsi László; egri járásbeli főszolgabíróvá pedig Szemere Bertalan ujra közakarattal elválasztattak; a szentpéteri járásbeli főszolgabírói hivatalra Ragályi Károly, Losoczy László és Fodor Ferencz jelettetvén ki, minthogy a többséget felkiáltásból kivenni nem lehetett, szavazásra került, minek eredményét első alkalommal.

Pozsonybul majus 25d. Évnegyedes közgyűlésünk határnapja f. é. máj. 17-re lévén kitzűve, a RR meglehetősen számmal sereglének öszve A tanácskozás folyama a távollevő főispáni helytartó ő mlga nyilatkozatának felolvasásával vevé kezdetét, mellynek tartalma midőn tudtul adá a RRnek, hogy ő maga e jelen gyűlés tanácskozásiban személyesen részt venni elháríthatlan akadályoknál fogva gátol-tatik, azokat egyszersmind gr. Zichy Jánosnak tisztb. aljegyzővé lett kineveztetéséről értesíté; mellyek folytában a tisztelt gróf ur feleskettetvén, hivatalába beiktattatott. — Ezután elnökölő alispán ur mlgos gróf Apponyi Antalnak e megyéhez intézett levelezése mindenek előtti felvételét ajánlván, ez lön az előleges vitatás tárgya. Ugyanis gr. Apponyi Antal a Pozsonyban évek óta a közönség szellemi élvezetére fenálló könyvtárát aponyi jószágára áthelyzendő ebéli, s a megyeház tőszomszédságában álló könyvtári épületnek eladását tárgyzavó szándékát, s annak utóbbijához kötött feltételeket e ne

megyének, mint szomszédi előjoggal bíró háztulajdonosnak tudára adá, mely levelezés rövid vitatás után a megyeház-építési terv készítésével foglalkozó választmányra bízott, ugyanannak kötelességévé tétetvén a megyeházi telek kiterjesztésének igen- vagy nem szükséges voltáról véleményét beadni. — Ezt követé a mult közgyűlés jegyzőkönyvének részletes felolvasása, és a kisgyűlések jegyzőkönyveinek hitelesítése, az ez alkalommal be-terjesztett küldöttségi tudósítások a vitásoknak bő anyagot nyújtanak. Ezekből csak néhányat, mint a nagyobb közönségre nézve tán érdekesebb, kívánok meg-érteni: — Az 1797 és 1801ki nemes felkelő seregnek concurrentialis pénztára számára a kü-lönléle kiszolgáltatásokért, különösen pedig ter-mesztvényi árvesztesség (deperditá) cím alatt kö-eltelt 21000 ftk iránt a felvilágosító tudósítás bea-datván, ez utóbbi cím alatti követelésre nézve ő cs. k. főhgsége az ország Nádora a végett határo-zatot megkéretni, hogy miután e követelés miben-léte különben is tökéletesen megfejtve nem lévén— új felosztás nélkül (arra szolgálható nemesi fundus hi-jányában) beszédhető nem volna: ez az országgyűlésre halasztatnék; vagy, mint hogy ezen megye a háború sulyát leginkább érezte, s portákkal is rendkívülileg terhelve volt — egészen elengedtetnék. — A házi s hadi pénztárok között fenforgó régi kölcsönös követe-lésekre nézve, mellyek szinte az utolsó francia háborúk nyomán keletkeztek, a nm. m. k. Helyt. ta-nács megkéretni rendeltetett, hogy ezeket ne rész-letesen, — hanem már valahára tökéletesen kie-gyenlíteni, a mennyire pedig némely tételek iránt netalán még valamely észrevétel fordulna elő, azt megfejteti, s a tárgyat végkép elintézni méltóztatnék. — A húsárszabási legcélszerűbb mód tervezésével megbízott választmány beadván tudósítá-sát, minthogy sem a pesti, szinte megyei önkény befo-lyásával készült árszabás zsinórmértékül nem szol-gálhatna, sem pedig a bécsi tabellák a husárlimita-tionnak biztos alapot nem adnának, az eddig gyakorlott eljárás tovább is, míg ezen tárgy a szabad concurrentia megállapításával ér-delemlegesen eldőntve nem lesz, folytatatni hatá-roztatott; azon módosítással azonban, hogy minden község az illető szolgabíró felügyelése alatt egy a mérsárosi családokat ellenőrködő mérleget tartani rendeltetvén, a sz. k. városok e megyei végzésnek keblökben is leendő foganatosítására utasítottassanak. — A főméltóság magyar kir. udvari Kancel-láriának gróf Keglevich Gábor ő excljának gróf Keglevich Károly-féle tömeg feletti zárgondnokság elvállalását jelentő nyilatkozata kíséretében leérkez-tett k. rendelete folytában kiküldött választmány e tekintetbeli véleményes tudósítását előterjesztvén, a RR terjedelmes tárgyalás után szinte a választ-mány abbéli javaslatához csatlakoztak, miszerint, minthogy gr. Keglevich Károly számos hitelezői-nek többsége a köztisztelű volt első alispán Bittó Benjamin ő nagyságában helyé bizodalmit — a tisztelt bíró a tömeggondnokság elvállalására meg-keretni határozottatott. — Elnök alispán ur jelenté, hogy sz. k. N Szombath városában létező megyei kórház számára annak főorvosa Déván Károly lelkes buzdítása következtében több nagylelkű adakozók a roskadni indult, s különben is czel-elleni fa nyo-szolyák helyett a RRnek bemutatott minta szerint vasnyoszolyákat csináltatni sziveskedtek légyen; melly jelentés élénk, s hálás jelnezzéssel fogad-tatván, kedves tudomásul vétetett. — A hetelők-nek mult közgyűlésen történt rögtöni eltörlesztése folytában a tiszti előfogatok szabályozó terv ki-dolgozásával megbízott választmány beadván javasla-tát, mellynek egyes pontjai nyomán kimerítő tár-gyalás keletkezvén, a választmányi tervezet egész kiterjedésében majdnem változatlanul fogadtatott el. E szerint az előfogatok csak szoros hivatalbeli kötelességekben eljáró tisztviselőknél levén ezen-tül nyugtatvány mellett kiszolgáltatandók, a RR az ekkép hivatalos foglalatosságai minőségével, s az állományok megnevezésével körülírt nyugta-tókban, az e részben történhető visszaélések el-len elég biztosságot gondolának megállapítani; azon-ban voltak, kik a jó ügyről gondoskodandók a megyei tisztviselők számára egy jegyzőkönyvet, mellyben azok, nevök beírásával minden közgyűlé-seni jelenléteket bizonyítsák, tartatni javaslanak; voltak mások, kik ezen megszorítást egyedül a tí z-teletbeli hivatalnoko ind ványozák kiterjesztet ;

de az előbbi javaslat, mivel a RR illy oskolabüzü, de gyakorlatban ki sem viheto rendszabásokkal méltatlanul terheltetnének, — az utóbbi pedig azért, minthogy a tiszteletbeliek illy kirekesztő bizodal-matlanság által magokat megsértetteknek érezhet-nék, — az e részben hozott szoros szabályok kü-lönben is a visszaélések ellen elég biztositéket nyujtván — nagy szótöbbséggel félrevetett. (Folyt.)

Árvából. Maj. 2. (folyt.) Beregh vegye magát a felől értesített kérvén, ha a mult év auguszt 23kárul költ s ide pártolás végett intézett le-veléhez csatolt vegyesházasság tárgyában felírás e megyéhez érkezett é vagy sem? mire nézve az e kérdésttevő n. Bereghmegyének mind az, hogy a kérdéses levél valósággal ide megérkezett, tudára adatni, mind pedig a vegyesházasságok iránti ha-tározat e megyének általtétetni rendeltetett. — (E határozat olly értelmű, hogy a vegyes házassá-gokban támadt zavar igen is sérelemnek vétetik, de az orvoslás sürgetése akkorra halasztatik, ha annak elintézése a kormány részéről be nem követ-keznék). — Némely prókatori diploma hirdetésével indítványoztatott, hogy az ügyvédi próbatételek, mellyek Pesten a kir. ítélőtábla hítes jegyzői által, azon tábla közbíráji előtt mostanában zárt ajtóknál történnek, nyilvánosságban ahozért közönség előtt is tétessenek, s illy gyakorlat országgyűlésileg eszközöltessék.*) Miután a nyilvánosság az illy pró-batételek intézésével semmikép ártalmasan össze-ütközönek, sőt inkább a czéllal megegyezőnek ta-láltatnék, az indítvány elfogadtatott, s az ország-gyűlési tárgyak sorozatába iktattatni rendeltetett. — Olvastatott s felvettett f. e. januar hó 18ról 3446. szám alatt költ n. m. kir. Helyt. tanács kegyes in-téző levele, mellyben szükséges és szoros alkal-maztatás végett tudtul adatik, hogy ő cs. kir. ap. Felsőge, kegyelm. kir. leirata által a megyék RRit, a fenálló törvényekkel összeütköző minden újítá-sól eltiltja és soha meg nem engedendi, hogy bár-mely törvényhatóság is hatalmát inkább a törvé-nyek megsértésére, mint azok fentartására használja, — s ő királyi hatalmánál fogva mindazokat, mik az idézett törvények értelmében, a törvényhozói hatalom kisebbségére vezetnek, alapuljanak bár az azokat merészkedő akár milly sokaság egyetérté-sén, kárhoztatja, érvényteleneknek s minden kö-telező erő nélkülieknek nyilatkoztatja, s akarja, mikép a törvényhatóságok arról megemlékezzenek, hogy a köz gondjai és kötelességeinek főbbike a törvények iránti engedelmisség. Melly dícsően or-szágló kegyelmes koronás fejdelmünknek legma-gasb kinyilatkoztatását, mint egyedül a törvények sértetlen fentartására czélzó, s így országunk al-kotmányos állását biztositó szándékát, hálás érzés-sel vévők a megyebeli KK. és RRRk, hozott határo-zatokban semmi ollyasról nem emlékeztvén, mi a fentebb érintett kegyelm. kir. rendelet szigorúsá-ga alá tartoznak; — de egyszersmind abbéli ke-gyelmes legfelsőbb akaratot teljes biztositásul tek-intvén, hogy alkotmány szerinti ollynemű municip-alis jogai, mellyek törvényes rendszerével nem ellenkeznek, soha sem fognak korlátoztatni, en-nél fogva azoknak törvényes gyakorlatát magoknak tovább is fenntartják. —

Csanádból. A P. II 138dik számában Csanád ur a „Világ“ 26dik számában megje-lent esanádi tudósítás közlőjét kihíván, mint őn, arczfedezetten a sorompók közt állók, önnek vité-

*) Itt azonban olly észrevétel fordul elő, hogy mennyiben ezen kívánat csupán a nyilvánosság néminemű javában alapul, tekintőleg a próba-tétel egész folyamára, ezen javaslatnak alaptal-ansága szembe ötlök, mert tudva van, kivált az-ozok előtt, kik illy censurán keresztül estek, hogy a prókatori censura kétfelé oszlik, t. i. theoreticum és practicumra; már ha az elsőben megis áll a kívánat, melly épen nem teszi a do-log velejét, de a practicumra teljességgel nem: mert ott az ajtó nyíltan nem maradhat, azért a hozzáértő közönség sem lehet jelen, ha csak ő is magát bezáratni és reggeltől estig megkop-laltatni nem akarná, csak csendes magányosság-ban kell és lehet annak megtörténni; mert más-kep a censura alatt lévők, és pedig alkalma-tosak, a közönség jelenlétével gátoltatnának, az alkalmatlanok pedig a censurát szép móddal kijátszathatnák, midőn a feladott próbamunkát a jelenlévő közönséggel, a köztte hihetőleg ta-lálkozandó jó barátokkal könnyen megtehetnék, s így az illy nyilvánosságba csak nyilvános csaláság szülnék. A bek.

zi köszöntés gyanánt előlegesen válaszolom: „más szemében keresi ön a szálkát, magáéban a geren-gát sem látván meg.“ Jegyzői aláírással ellátott ha-tározatokat, hiteles tanúzásokat, sőt bírói vegyes vizsgálatokat állítson ön! — ellenembe megezőfol-tásomra; nem pedig a lett dolgoknak kereken meg-tagadását: mert rab főhajtási engedelmisséget a „Világ“ban nem ismerék; némelyek kezében le-vén a vaskarú hatalom, mellyel azok lélekrabságot gyakorolnak, — azt ön igen; — én, létem koczkáz-tatása nélkül alig tehetem! — Ha tehát Csanád urnak a fenebbi alakban czafolásomra kedve szot-tyannék, a történeteket ne csak tagadja, hanem írja is le; goromba kitételeit pedig felejtse szelen-czében, s néhanéha szíppantson belőle, — ha más nem — elvégre izóket fogja tudni. — Mielőtt bő-vebben megfelelnék Csanád urnak, s Csanád úr ő magassága nevének értelmét s dicsekvő czél-zatit az olvasó közönséggel tudatnám, én is szük-ségesnek látom megéni mult s jelen állásáról egy pár sort, — ha kívántatnék akár könyveket is — előre bocsátanom. — Az 1836ik (helyesebben az 1833ik évi tisztválasztást, — kivevén a futás idejét, — több század előzé meg, mellyeket valóban a ba-rátság és tökélyesedés időszakának nevezhetni; mint irám 1823ban lett valaki alispán, egy más va-laki pedig alügyész, kiket az előtt alig ismerék. Ekkor kezdé az egyik valaki a csanádi nemes-séget gyűlések alatt vendégelni, de velök végzé-seket — bizván azt a tanult nemességre — nem hoz-zott; azelőtt tisztválasztáskor is alig lehetvén az összes nemességet Makón látni; — a megválasztott alügyész feljebbhagytával mindig a megye bizodal-mát és szeretetét bírta, bírja is, — csak azt sajná-lom, hogy élénk hatása 1836 óta csökkent: mint-ha biz ő mások nélkül nagyobb s dícsőbb nem le-hetne? — 1832ben főispán-helytartói igtatás, or-szágyűlési követ és tisztválasztás tartatván, egy valaki országgyűlési követnek, egy második pedig az összes nemesség által helyettes alispánnak válasz-tatott; — ki hivatalának pontos teljesítése, ember-szeretete, tudományos férjfiak pártolása remek pél-dájának adása, — ritka, csak magyartól várható s telő barátsága, és szolgálatának kezsége, a felső-ség iránt, törvények értelmében, engedelmissége, — keresztényi vallásos buzgósága által, — melly is az akkori szellem volt — kevés csanádi nemesen kívül, mindenkiél magát megkedveltet-te; annyira, hogy az akkori, — ugyanazon szelle-mű, — egészséges, visszahívás nélkül Makóra érkezett alispán követnek, azon szellem megvál-toztatása, s hivatalbani megmaradása, — retentő áldozatokba került. — Itt kezdődött Csanádban a gyanúsítgatás! — Jaj volt, kinek kötelessége az engedelmisség, nem tudván kinek hódoljon in-kább? — 1836ki egyik közgyűlésből, a nem ren-des úton érkezett, s az aradi közgyűléssel egy napra kitűzött Csanád-megyei tisztválasztást hir-dető helytartói levél bontatlanul vissza utasított. Ama második — következetesen az előbbi szellemhez és erényeihez, — látván a megyei hivataloknak illy alaku vadászatát a köz ügyek kárával véghez vi-tetni, az alispánágrai kijelentéséről leköszönt, s az évi sept. 12én az egy valaki, vetelkedője nem lévén, alispánnak újra megválasztott. — Egy harmadik valaki akkor igen subtilis helye-zetben jöve Csanádba, hozván a kaszaperi birto-kosok credentialisát. — Ez időtől fogva a corte-sekkeli tanácskozások, millyen p. o. Makó vá-roának kiváltsági pöre, az ujonczok megtaga-dása, a vegyes-házassági végzések sat. napi renden vannak. — Az idézett P. II. számában te-hát Csanád úr által közlött gyanúsítgatások, incselkedések, felcsikarások sat. nem ama második szüleményei; sem a lélekrabsági gyakorlat annak elme-kinövése: mert Csanád úr közlése szerint a lecsépeit (?) fel, illy alávaló gyakorlat mellett, — széksértési büntetésen kivül, — minek nyomát Csanád úr nem mutathatja fel, — az 50 hala-dóval az 1 maradó megvagdálva, vagy betört fejfel térne gyűlésből lakába, vagy igazán ott maradóva tétetnek. — 1836. óta a nyaktörőleg haladók népszerűségüket az által tartják fen, hogy a köz nemességet igen, a nem tettető kevés ta-nult férjfiakat felvén, nehogy kakukot neveljenek, — alig; — a kamarát épen nem pártolják. — Tiszt-választás előtt némely tisztviselő; mert mások nincsenek, pénzt adnak tömegbe, — és főképen

egy fanatizál-ben utána k-szörvén a ma-tánczolnak, ő az utcákon arany időke-uram a gonó-úr? nem irok-moznék is ra-kei hozandó is „ex trip-rilag azt táro-akarátú elmag-az illy értele-nik minden-terv szerint, feljebb feljebb-vett módokka-va haladó 49½ nem ta-be? az egy-radó? — és-é az, mi ol-gyakorolja é-dig a kaputu-ra is más ta-rialisságuk ál-ni, — bizonyo-ra (?) (Folyt.)

Meg-

G y r t
17 és 18ik n-folytatva tar-inkább figyel-m. k. Helyt. ta-keztében a b-jelentése, m-egyen, számos-hont- és pes-állván, már-nemű fünek, lálni s felven-és erre tetem-zás utján tö-sunkban is, és a naponkir-leend. — T-hár üritettett-ségökért, ki-s reménytelj-rég köztetsze-mukba iktata-munkálkodás-mindenkinek — Városunk-rás óta, ige-sen ritkasze-p-gászkar hiány-nészek némil-látszik lenni-vannak, s látogatja.

Békés
kebel hőérze-e f. hó 17ké-lyen Károlyi-páratlan pon-szeretet köz-s Erdély fők-Nem osupán-lek ez ünnepe-helységit kép-reglének az-magas pártfo-szomszéd m-lelkes ember-Bihar, Csan-ság s két B-megyei kath-tonatisztseg, dőttség s töl-isteni szolgál-tozások közt-ze a közbiz-értelmében la-az, melly B-keres megyei

egy fanatizált egyén boros üveget tartván kezében utána kurjongatja a köz nemességet, átkot szórva a más érzésűre; együtt esznek, isznak, táncolnak, ölelgetik, csókolgatják egymást, még az utcákon is: hah, milly boldog élvezet! milly arany időket varázsló jelenetek! — Ments meg uram a gonosztul! — kell e még több Csanád úr? nem írok itt többet; mert ha könyveket halmoznék is rakásra, ön, ha kívántatnék, cortesekkel hozandó végzések által csafolná meg; addig is „ex tripode“ teli torokkal, amugy dictatorilag azt tárogatná: „mindezek koholmányok, rossz akaratú elmagyarázások; mivel mi haladunk,“ és ez illy értelemben igaz; mert önök közül mindenik minden tisztválasztáskor, előre kidolgozott terv szerint, a közügy és az adózók lajtorja fokán feljebb feljebb hág. — Illy gát nélküli gyakorlatba vett módokkal Csanád úr szerint egy, fontolva haladóra (?) eshetik 50 's ezek közül 49½ nem tanult baktató; 's ezeket ki hozza be? az egy maradó (?) ellen? — ki az a maradó? — és miben maradó? — tanács és végzés az, mi olly tömeg által hozatik? nem az 50 gyakorolja e az egy elleni lelekrabságot? — Ha pedig a kaputúsokat veszszük, kiknek t. i. kapujára is más tart számot, vagy szájjal kürtölt liberalisságuk által jobb kapura akarnak szert tenni, — bizonyosan ötnél is több esik egy maradóra (?) (Folytatattik).

Megyei rövid közlések.

Győrben, majus 30d. Megyénknek f. hó 17és 18ik napjain másodalispánunk elnöklete alatt folytatva tartott közgyűlésünk tárgyai közt leginkább figyelmet érdemle egyik főbíróknak anngum. k. Helytartótanácstul érkezett k. parancs következtében a bübajosok iránt tett vizsgálatáról tisztí jelentése, mellyből az, hogy néhány megyénkbeli egyén, számos, — veszprém, komárom, esztergom, hont- és pestmegyei egyénekkel titkos társulatba állván, már régóta egy, vérrerítkező bizonyos nemű főnek, mellyel a földalatti kincseket megtalálni 's felvenni lehetne, keresésével foglalatokodik, és erre tetemes költségeket tesz; gondos nyomozás után több ilyen egyénre akadhatnánk városunkban is, de ezeknek legjobb kiirtója a halál, és a naponként gyarapuló józan oktatás és nevelés leend. — Tisztújításunk bevégezte óta számos pohár üritettett ujonanválasztott tisztviselőink egészségökért, kik valóban a legszebb jövendőt ígérő, 's reményteljes férfiakul állnak; ha mindjárt amár rég köztetszést érdemlő egy pár egyénnek lajstromukba iktatását, némelly hízegőknek alattomos munkálkodásai megakadályoztatták is, mindedig mindenkinek teljes melegegedését érdemlették meg. — Városunk némelly mulatóhelyein a szép időjárás óta, igen nagy élénkség mutatkozik, különösen ritkaságszerű sétatérünkön, hol a katonai hangszkar hiányát az országzerte híres nemzeti zenészek némileg pótolják; a nép örökös mozgásban látszik lenni, a számos éjjeli zenék napirenden vannak, 's német színházunkat is számos vendég látogatja. —

Békésből. Gyula maj. 22én. Magasztos kebel hőrzelmével epedtek Békés megye RRei az e f. hó 17kén végbement örömnünpély után, mellyen Károlyi György gr. ő mlga főispáni székébe páratlan pompafényvel 's az őszinte bizalom és szeretet közös kitörésével ültetettett nm. kir. biztos 's Erdély főkormányzója, gróf Teleki József által. Nem osupán bel megyei díszes tisztelgések nevelék ez ünnep nagyságát; nemcsak Békés megye helységét képviselő bírák, jegyzők, esküttek se reglénék az ünnep helyére, a nép ügyét a főispán magas pártfogásába ajánlandók; de ezen kívül tiz szomszéd megye 's egyéb küldöttségek üdvözlék lelkes emberbaráti főispánunkat, t. i: Abauj, Arad, Bihar, Csanád, Csongrád, Fejér, Heves, Jász-ság 's két Kunság, Szathmár, N Károly város, megyei kath. és egyéb hitfelekezeti papság, katonatisztség, gazdasági egyesület, és izraelita-küldöttség 's több más udvarlók. A teljes szertartás isteni szolgálat után véghezviteték hangos eljen kiáltások közt a beiktatás, mellyet kitünőleg jellemze a közbizalom, melly a főispánban a szó teljes értelmében látszatott központosulni, és e bizalom az, melly Békés Rendeit élteti ez az, mellyben sikeres megyei előmenetők reményhorgonya nyugszik.

Mosonybul, Magyaróvárt, majus 31d. Mosony megye már néhány gyűléseinek egyik, leginkább a m. évi rosztermés-nyomasztotta adózó nép tekintetében, érdekes tanácskozási tárgya, a megyebeli illetőségen felül ide rendelt fél lovas századnak behelyezése 's elfogadása, e megye Rendeit tegnap rendkívüli közgyűlésre öszvegyűjtötte, mellyben a nm. H. tanácstul ez érdemben érkezett komoly jelentőségű parancs következtében a megyében már be is költözött, illetőségen felüli félszázadnak ideiglenes eltartása iránt a szükséges intézkedések megtörténtek.

Ezen alkalommal értesültek a megye Rendei egyszersmind főispán ur ő méltóságának rég ohajtott, 's közelebbre határozott hivatalos látogatására is, ki a mult aprilisi gyűlésből, hozzá intézett felírás, 's annak folytatban legfelsőbb helyről nyert hivatalbeli szabadság következtében a megyébe jövetelét junius 28ik napjára, a két tisztválasztás határidejét pedig azon hónap 20d. napjára szabván ki az utóbbira szükséges előintézeteket már ezen gyűlésből megtétegni kívánta; minélfogva tehát az ide vonatkozó előkészületek haladéktalanul bevégeztetni, 's a tisztválasztást megelőzőleg junius 18kán tartandó gyűlésre beadatni rendeltettek. — Ezen felül a gyűlésen még csak néhány kir. rendelvény, és helytartósági intézvény vétetvén fel, a gyűlés egy két órai tanácskozás után bevégeztetett, a nélkül, hogy egyéb jelentekesebb tárgyak kerültek volna szőnyegre.

Miskolczrul, majus 30d. egy másik igen t. elvbarátunk levelét is vettük, mellyben a borsodi tisztújítás eredményéről következőleg ír: mindkét alispán felkiáltás által egyes akarattal megérősítették, — fősz bírák részszerint maradtak, részszerint pedig p. o. a szentpéteri járásban 231 szótöbbséggel Ragályi Károly úr, Losonczy László ur ellen elválasztott, 's így a miskolczi járásban maradt Gentsy László, szendrei járásban Gombos Miksa, egri járásban Szemere Bertalan, szepéteri járásban pedig Ragályi Károly lett; a jegyzők hivatalukban meghagyattak — az alsz. bírák között is kevés változás van, — a szavazók száma a 3000et valamivel meghaladta, tehát kevesebb volt, mint különben szokott lenni, — illy nagyszámu nemesség közt mindazáltal kihágások nem történtek, 's e polgári ünnep minden illedelemmel ment véghez, a szomszéd megyék, u. m. Abauj, Szabolcs, Heves, Nógrád, Gömör, Torna és Zemplény meghívatván, meg is jelentek, 's a tisztválasztásban részt is vettek, — a főispáni helyettes ebédjénél, melly most 6 órakor este végződött, a nyájasság 's barátság uralkodott, pártszenvédelem nem adá jeleit, és miután a mai napon mint felséges koronás királyunk nevenapján közszeretű házi gazdánk által annak, 's az egész uralkodó háznak egészségeért üdypoharak üritettek, — számtalan és némi részben igen elmés toastokkal.

Spanyolország.

Madridban maj. 11 a congressusban Olozaga ur kérdőre vonta a miniszteriumot, az iránt, hogy a Salamanca-házzal kötött finantz-szerződés a kormányzótól is alá van írva. A finantzminiszter vagy határozat is kijelenté, hogy ő e hibát magára veszi, mivel a kérdéses oklevelet tévedésből nyujtá oda aláírásra a kormányzóknak. Mendizabal ur tüzes beszéddel elegyült vitatkozásba, a kormányknak kedvezőleg, 's néhányszor keményen kikelt az ellenzékkel követ ellen, — mire Olozaga ur személyeskedő durvaságokkal válaszolt. Több demokrata-párti szónok keveredvén a vitatkozásba, felmelegített régi vadak felhozásával, a vita még a következő nap ülésébe is átvitett, 's csak az ezen tárgyhöz csatolt néhány indítvány föltétlen visszautasításával vehette neki végét a congressus. Ugyanezen ülésben fényes diadalt vív ki a kormány az által, hogy néhány milliónyi külön hitel, melly igen nagy ellenszegülésre talált, a külügyi miniszteriumnak előre nem látott 's titkos kiadásai esetére 88 szóval 44 ellen megadatott. A kormány meghagyásából kidolgozott 's cortesnek előterjesztett azon törvényjavaslatok, mellyek a tartományi 's hatósági szerkezet reformját érdeklik, az ország némelly részeiben igen csekély helyeslést aratnak. Főleg Catalonia emel szót szokás szerint a központi hatalom rendszabályai ellen.

Nagybritannia.

London, maj. 20 Ma értek véget a parlament pünkösdi szünnapjai. A felsőház rövid ülés után majus 23káiig halasztá el üléseit. Az alsóházban Palmerston lord kérdésére Sir Peel R. ügy nyilatkozott, hogy az Uj-Braunschweig 's Maine státusa közti határvonal felvételére kiküldött bizottság Amerikából visszatért, 's tudósítása lehető leghamarébb a ház elibe fog terjesztetni. Egy tagnak felszólalására Elliot lord, irlandi főútonok elismeri hogy nem rég Tipperaryben az irlandi grófságok egyikében vad kihágások történtek, annyira, hogy az igazgatóság kénytelen volt ezen megye rendőrségi személyzetét 800ról 900ra szaporítani, 's egyéb módon is a esend-fentartására rendelkezni. A miniszter véleménye szerint az irlandi nép életretörő vétségei leginkább onnan erednek, hogy nagyon könnyen szerezhetnek magoknak löfegyvereket, — 's e tekintetben szükségesnek látja a törvény javítását. Azonban ama békétlen kerületek katolikus papságáról örömmel jelenti, hogy dícséretes buzgósággal inti a népet a törvények iránti tiszteletre. — Később Boldero kapitány a pattantyús budgetet terjeszté elő, 's fejtegeté, hogy e szolgálat-osztály kiadásai tavaltól 59,000 font sterlinggel kevesbítették meg, de a szerencsétlen indiai események következtében tetemes 's előre nem látott kiadások lőnek szükségessé, mellyek fődözésére ujabbán 50,000 fontra kell a háztól szavazatot kérnie. Ezen 50,000 ftnak mintegy fele a toweri tűzvész által történt árok megtérítésére esik. A gyűlés szavazás nélkül egyezett meg több rendbeli összegekben a katonaság különféle osztályára nézve.

Több év óta beszélgettek a Falkland szigetek gyarmatosításáról, 's most végre megkezdették. Azon szigetek első angol kormányzója Moody hadnagy, ki mult év octob. 9én árkászok egy osztályával Woolwichből elindult, januar 15én a nagy szigetre érkezett. A sziget egészen el volt hagyatva. E szigetekben nincs semmi fa, de bizonyos ad, bőségben terem, melly között számosan leng a marha 's fészkelnek szárnyas nemiek. Az elfoglalás célja rakhelyet alapítani, hol angol csethalászok 's hadihajók eleséget 's hajói anyagszelreket találjanak.

A pünkösdi szünnapokhan O' Connell Dublinba rándult, 's hamarjában repealgyűlést tartott. Egy érkezett levél iránt, melly kívánja, hogy a repealerek ne fogadjanak el többé segédpénzeket az amerikai rabszolgatartóktól, O' Connell ügy nyilatkozott, hogy miután mindenki előtt ismeretes az ő gondolkozásmódja bármely rabszolgaság tárgyában, nem fog felreértetni, ha e levél kívánatát nagyonis szigorúnak tartja. Különböen e kérdés későbbben külön fog tárgyalatni. Repeal-beszéde elég szelivolt; helyeslé Sturge úrnak a választási jog kiterjesztésére vonatkozó tervét, 's ujjolag kijelenté, hogy Irland jó ügyének a chartismussal semmi köze se legyen.

A M. Herald sajnálja, hogy a többi párisi lapok jajveszékésiben a J. des Débats is osztozik azon oknál fogva, hogy Sir Peel R. a francia borok, égettborok, és selyemkelmék vámát le nem szállítja, — 's azt mondja, hogy a francziák saját nemű fogalommal bírnak a kereskedési viszonylagosságról; ők bele vannak szerelve azon elméletbe, mellyet York József „egyoldalú viszonyosság-nak“ nevez 's azt hiszik, hogy az angol miniszterek Franciaországgal igazságtalanul bánnak, ha nem adnak kereskedési hasznokat a nélkül, hogy némellyeket viszont cserében kapjanak. A franczia kereskedési rendszer épen ellenkezője a régi török rendszernek, melly mindent szabadon engedte bevitetni, 's kivitetni semmit; a francziák szabad kivitelért lármáznak, szabad bevitet pedig nem engednek. Peel kész a francia természetnyek beviteli angol vámát leszállítani, ha Franciaország hasonló cselekszik; egész Anglia kereskedési kiterjesztést ohajt Franciaországgal, de ez nem akar. Annak megmutatására, mennyire Anglia ellen irányozvák a franczia vámtilalmak, Indiából szabad nankinszövetet behozni, Angliából nem; gyapjúkelmék, aczél és vasgyárművek kevés kivétellel egészen elzárva. A telyemszövetek szabadok, de ezeknél nincs remény a concurrentiában. A francziák még jutalmakat is tesznek franczia gyap-

júszövek 's aczélárú kivételére, hogy fő rakhe-lyeinkkel másutt is concurráljanak. A brittarifa sze-rint a francia főzikkre vám rovatik ugyan, de nem olyan, mely a bevittet teljesen gátolná. Köl-ésönösség mellett készek vagyunk a francia selyem-szövetek vámát is leszállítani. Nagybritannia most egy harmadrészt sem emészti a francia borok-nak, mint ezelőtt, pedig Angliában jó vásár nyil-nék a francia boroknak; mindaddig azonban, míg gyárműveink ellen a jelen vámtörvények fenállan-dnak, a francia bortermesztők nem tarthatnak szá-mot részünkről ezen szegélyre. Anglia most vám-szabása átalakításának példáját adja, — 's nem foggja é Franciaország e példát követni?

Németország.

Karlsruhe, maj 23. Országgyűlésünk ma nyilatkozott meg, 's pedig a szokásos trónbeszédi for-malitás nélkül. Ezen gyűlés feladatául a kormány a közkölségen kívül főleg 's egyedül a badeni vas-pályának Helveczia határáig terjesztendő vitelét tűzi ki munkálatul; minden egyéb a legközelbi ren-des országgyűlésre maradand.

Hamburg. A kereskedők hivatal terében következő már számos aláírásokkal ellátott nyilat-kozás tétetett ki további aláírásul; „Az elrombolt városnak szebben 's nagyobb szerűen kell romjaiból emelkednie. Ezt a status és polgárok egyesült erő-vel eszközöndik. De a határozatnak erőteljesen 's gyorsan kell végrehajtania. A hatóságoknak a pol-gárok érzelmeiről megnyugtatóra alólírottak követ-kező nyilatkozást adnak, azon meggyőződésben, hogy példákra polgártársaik, ha szükséges, sa-ját érdekeket a közérdeknek alá fogják rendelni: 1) Alólírottak ohajtkák, hogy a város leégett ré-sze terjedelmes, 's előre meghatározandó terv sze-rint, szélesb, egyenesb utcákkal 's térekkel épít-essék föl. 2) Ehez csatolják alólírottak abbéli ohaj-tásukat, hogy az illető postahivataloknál teendő elő-

terjesztések nyomán azoknak minden ügyszobái egy épületben, vagy legalább egy utcában egyesítte-senek. 3) Alólírottak úgy vélekednek, hogy ba-rátságos egyezkedések hiányában a teendő változta-tásokra nézve a telkeket a statusnak kell megvá-sárlani, 's pedig, ha szükséges volna, gondos kisajátítás által.

Orosz- és Lengyelország.

Mióta Paskewitsch herceg visszatért Sz. Pé-tervárról, a hírlapok minduntalan újabb jeleit köz-lik az császári kegynek, melyeket a herceg-helytartó az udvarnál mulatása alatt a lengyelek számára kinyert, 's melyek közt számos az elő-léptetés és jutalmazás. Azon hír, hogy a Lengyel-országban állomásozó hadsereg szinte békelábra fog állítani, mindinkább terjedez, 's mondják, hogy a lovasságot, melynek tartása itt sokkal többbe ke-rül, mint Oroszország belsőjében, egészen oda visz-sza fogják hini. Lehet, hogy e rendszabály kap-csolatban áll a birodalom déli részében összegyűj-tendő lovas sereg iránti intézkedésekkel, melyek a kaukazi harcra czéloznak. — A varsó-krakói vaspályára nézve bizton állíthatni, hogy építetése derekasan foly, hogy az összes föld-munkálatok-nak már is két harmadrésznél több be van végez-ve, 's a hidak fele, t. i. száma 100, teljesen elkészült. E mű egyike lesz a legnagyobb szerű-nek az európai szárazon.

Északamerika.

New-York, apr. 30. Két hét óta atalánossá ker-d lenni a hiedelem, hogy az átmeneti időszak már beállt, hogy a bajon már túl vagyunk, 's köz-zelg egy jobb jövő. Nagy befolyással van e válto-zásra a pénzügyi 's kereskedési helyzetek olly gyor-san alig reményelt 's szembetűnő kedvezőbb ala-kulása, de legnagyobbal a Khina 's Heletindiából érkezett hírek, melyek szerint az Angliával tört-énhető összeütközések félelme még inkább feltávo-

lodik, 's nagyon emelkedik a valószínűség a vi-szalypontok iránt legalább ideiglenes egyezkedé-sre léphetni. A visszakérülő bizodalom legjelentősb jelenségeül tűnik fel a statuspapírok keletének emelkedése, mely egy hét alatt 7 szátulira rüg. Észrevehető azon üdvös befolyás is, melyet a kö-rülmények hatalma 's a közvélemény az ország hitelrendszerére gyakorol, minthogy a bankok jobb-jai készpénzfizetésök helyreállítása óta mindinkább erősülnek, míg a romlottak elenyésztek, vagy rész-ben lassankint elfognak enyészni, úgy hogy az ujon éledő kereskedés e tekintetben is szilárd ala-pon nyugszik. A congressus magatartása is kielé-gítőbb kezd lenni. Szóval, állíthatni, hogy a bi-zodalom visszakérült, 's hogy az amerikai élet a-zon elemei, miket nem emésztett vagy nem ron-gált meg tetemesen a kóranyag, új erőre egyesülnek.

Vegyes közlések.

— Lyonban nem is tudván, hogy Párisban Hamburg számára segélyezési gyűjtések rendeltet-tek, szinte felszólítást bocsátottak közre némely kereskedő házak. A kereskedésnek jelen pangása állapotjában legfelleg 20,000 frankra számolnak.

— A berlini udvari francia színpad igazgató-ja 230 márkot küldé hamburgi művészársainak, 's hírül adá, hogy engedelmet nyert egy ezen czél-ra adandó jutalomjátékra.

— Victoria királyné 23ik születésnapját, mely tulajdonképp május 24dikére esik, május 19dikén ünnepelelték.

— Hamburg sorsa Frankfurtban leírhatlan rész-vétet gerjeszte, mely még folyvást tart. A status pénztárából küldött 100,000 forinton kívül a vá-rospan magán gyűjtések útján bejött már 85,000 forint, de reménylik, hogy ezen öszlet is 100,000-re menend.

— Londonból már 20,000 ft sterlinget kül-döttek Hamburg segélyezésére.

Ö R.

Journalistikai irány.

Napjainkban — a megfontolás napjaiban — nem elégti ki az eszmélve olvasókat, bel vagy kül események meddő elsorolása: mert irányt, alkal-mazást keres az emberiségre, de leginkább honá-ra, a nemzete jobb létét szíven viselő gondolkodó honfi a hírlapokban is! — Voltak idők, főképp ná-lunk magyaroknál, midőn hírlapokat ujságvágy 's időöltési kedély adott részvétlen kezekbe, 's ha ne-vetést fúrcsa, csudálkozást rka, ünemények fel-költöni szerencsések valának, elégülten tevők le, 's bocsátók azokat feledésnek, újabb fejlődő hí-rekre vágyódó reményben. Ekként tehát, csak bu-borék-életre levén kárhóztatva a hírlapi olvasmányok, semmi tetteles hasznót nem nyertünk azokból. De ma már tudni akarjuk: mi okulhatni való van, bár tengereken túl feltűnt eseményekben? mik alkal-mazhatók körülményeinkre? 's mik találhatók kö-vetésre, mik kerülésre méltóknak? — Igenis, ma nagyon sokakat, nem egyedül ujságvágy, hanem magasb irány ösztönz hírlap-olvasásra. —

Mikint már a hírlapok különféle nézetek 's elvek képviselői: akint az azok mentében törté-nendő észrevételek természetesen renden állnak; csak mindegyiknek fő iránya honboldogság legyen! 's így épen nem is ütközhetni meg, ha egyik lap im-ez, a másik amaz uton törekszik nemzeti jólét esz-közlésére: csak hogy buzgalma dagályától tollát el-ragadtatni sem ez, sem amaz annyira soha ne en-gedje, hogy ferde 's helytelen nézetekkel tévely-gésbe csábítsa a könnyen hívőket.

Ezek következtében nem is sértethetünk meg tehát, ha p. o. a Pesti Hírlap, saját körében támasztott kérdéseit saját látesővén vizsgálgatja, avagy ha azokat elvei szerint tárgyalja; hisz ezt a következetesség igazolja; de azzal igenis, ha eltorzított előadások, avagy veszélyes követke-ztetések, igazságtalan pártoskodás bélyegét viselik.

E szempontból indulva ki figyelmünket a Pesti Hírlap 97ik száma ébreszté fel, hol a val-lási szeretet 's türelem dicséretes példáját felhozva, ekkint szól: „Az odaváló egyik evangelicus pap meghalozván, mivel rögtön más papot nem lehe-te felvenni, a katolikus plebános végé addig az evang. gyülekezet szokott szertartásait, minők pél-dául: keresztelés, házaspár összedása, és el-temetés. — És mind ezeket a másik fél is helyben hagyá, mert ott az egyik felekezet papja által vég-

hezvitt keresztelés és összedások, a másik fe-lekezet által is érvényeseknek tekintetnek.“

E tény, illy észrevétel kíséretében, minket itthon vádolni látszik: midőn egyrésztől dicséretes, következőleg utánzás példánykép tüntettetik fel; másrésztől itthon általunk nem érvényeseknek ál-lítatnak, a más felekezet papjai által véghez vitt keresztelés, temetés és egybekelés. — Az észre-vétel illetőleg legyen meggyőződve a P. H. szer-kesztője, hogy észrevételének alapja, melyből kiindul, vélemény homokján épült, melyet az igaz-ság szelleme könnyen elfű: mert mi is érvényes-nek tartjuk honunkban a nem kath. pap keresztel-ését is, sőt úgy kívánván a szükség, szívesen adja a kath. pap honunkban is a keresztelést nem-katholikus gyermekre, és ha történetből nem lé-vény más, meghalozónak egy evangelicus, bizo-nyára a katolikus pap temetését szokott mód sze-rint végezné el. — Igen is, mindent, mit meg-győződés feláldozása nélkül tehetünk, megteszünk, csak türelmi hitpalást alatt, hitelveinkkel ellenke-ző tényekre ne kényszerítsenek, és így már ne kívánják atyánkfiai, hogy p. o. megáljuk azt, mit belsőképen hit-elvünkől roszalunk. Ezt kívánni igazságtalanság, követelni valódi türelmetlenség. — Mi nem kívánjuk hit-elvek elleni cselekvésre kényszeríteni nem-kath. atyánkfiait, és így joggal követelünk tőlök kölcsönös igazságot! Ezek követ-keztében igen csalatkozik a Pesti Hírlap szerkesztősege, azt vélvén, mintha mi érvényes-nek nem tartanók itt azt, mi ott annak tartatik. —

Másik, mi figyelmünket ébreszté, a Pesti Hírlap helyeslése a kath. és nem-kath. egyházi javak elkobzását illető orosz czári ukáznak. — Ér-zékeny visszatetszéssel olvastuk ezt a Pesti Hir-lapban: mert helyeslésében igazoltatni szemléljük: a tulajdon és magányjog önkényű sértését, mely-nek szentsége nélkül, biztos polgári lét még nem is képzelhető. — Tudjuk, milly messze terjedő ha-talma egy absolut kormányának, hol nincs törvény és panaszos szózat, merények ellenében; legfeljebb rettegő esengések, melyek könyörület érzetere in-kább, mint jog és igazságra számítvák. — De bár mennyire ismerjük is el absolut kormányok műkö-désiben a fejedelmi akarat hatalmát, erősen hiszszük még is, hogy illy kormánynak sem szabad termé-szet szentesítette jogokat önkényűleg sérteni, — és így mi az orosz czár tettében fejedelmi akaratot 's

önkényt, de nem igazolható sértését látjuk a tulaj-don jogának; mert, az általános jog-birodalom me-zején minden kérdést jogelvekből kell tekinteni, hol a társas élet alap-eszméjének magas szempont-jából indulván ki a vizsgáló, egyiránt köteles roszalni azt, mi vele összeütközik, felülről vagy alulról történjék bár az ütközés, — avagy még a nemzetek nagy érzésében is helyeslést nyerjen az, mi jogtalan? — Ki kezeskedik, vajjon azon kor-mány, mely egész testületek javait pár-tollhuzás-sal elveszi, egyesek javait nem fogja-e állítólagos hasznok színe alatt csonkítani? És ime, még is ezen, főképp alkotmányos polgár előtt botrányos erőszakot, a Pesti Hírlap csupán, mert papi javakról van szó, helyesli, ezt szabadelvűségével mikint egyeztetethető össze, olvasóink itéletére bo-csátjuk? —

Allíja továbbá a Pesti Hírlap, hogy biztosabb, habár nem olly nagy leend is az egy-háziak jövedelme. De mi épen semmi biztosítást nem találhatunk olly tényben, mely lényegében jogsértést föltételez, — a vagy bizhatunk-e ab-ban, ki ingatlan vagyontul és százados birtoktul, egész testületet ennek akarata ellenére megfoszt, hogy az majd ismét nem sokalja-e az egyházi jö-vedelmeket? 's birtokában levén azoknak, nem rendelkezendik-e máskint azokról? Ki egyszer nem tisztelte az egyháznak isten- és emberi törvények által szentesített jogait, abban biztos reményt helyezni kába vakoskodás! De minek itt hossza-san viatkozni? előttünk a multnak, előttünk a je-lennek szomorú példánytűkre. — Alig fosztatott meg a francia papság ingatlan vagyontól, 's már-is az inség nyomorába hullott. — A portugal 's spanyol egyházi rendnek sanyargatásai pedig égbe kiáltoznak! Igen is, ezek példa előttünk, mennyi-re bizhatik a papság azokban, kik illy már alatt ohajtkák kicsalni az egyháziak javait. Gyermek le-gyen az a történetek, gyermek a jog birodalmá-ban, kit illy okoskodások elámíthatnak! De ne tartson tőle a P. H. szerk., mintha világi javakkal bibelődve, hivatásuknak meg nem felelének az egyháziak! Hiszen azoknak elrendezésére idejük a legbuzgóbbaknak is marad, főként ha azokat má-sok által kormányoztatják. — De ha ez állana, úgy legjobb lenne az ország főbb méltóságait viselő na-gyoktól is elvenni jóságait, nehogy hivatásuk-ban javaik gondjaitól gátoltassanak. Sőt ha a P. H.

szerkesztőjének ez elvnel fogva-tani javaitól, hon javára vé-g felügyeléstől v-re vezet az ál-tak már a mul-illy szentesítet az egyháziak serű dilemmáb-tásokat betölte-met keresve h A sophismák II. szerk., ha és lapot, illye

Egy kis

A Pe-gyomlálván eg-sz. 319. l. „I-mellyről ismét figyelmeztetni nyosabb: hog-tómerdek haszn-désben forog, tárgyat olly eg-kik talán nem az ohajtos cz-Mindenek előtt nyugtatására k-nyekét, őseink is mezejét, v-valóban kiméri-lább meghagy-mint a P. Hírla-birtokba bocsát-gyon örülhet-e-eredménye; de-bár Pest város-sága F. K. ur-génytelen mód-is. —

1) nem 10-felosztani, mi-4 - 6 holdnyi-ban, és mint H-dékában van. i csak 68. egy-zott számok sze-mos lakosokra-nyáján költség-nának; mit, u-—illy terjedel-— többi parkol-főváros vidékét-szerint olly ig-mint fukar ny-

Miutá-a 'Világ' jöv-lap színo és irá-

1) 18692. 184-tének határnap-táv hites ügyvé-keztében kihird-

1) 18697. 184-Szlovatsek Ján-aját hitelezőiv-szűntnek nyilatk-tában közhírrét-

1) 18982. 184-len csödpert ren-ját tűzte ki hat-pedig Radnics J-datul. Költ pün-

1) 18983. 184-ter Stanischieh-mint a hitelezől-meggondokká

szerkesztőjének terjedelmes ingatlan jósága lenne, ez elvén fogva éppen őt kellene legelőször megfosztani javaitól, hogy tömördek foglalatosságait a hon javára végezzék, — mint ő véli, — a javairavaló felügyeléstől vissza ne tartóztassék. — Ime illyekre vezet az álokoskodás. — Illy ál-okok hanytatnak már a múlt században is, de éppen azok, kik illy szentesített irányból s örv alatt támadtak meg az egyháziak javait, éppen azok juttatták azon keserű dilemmába az egyháziakat, — t. i. vagy hivatásukat betölteni és inségben elsenyvedni, vagy élelmet keresve hivatásuknak meg nem felelhetni! — A sophismák bűbajos fényével tehát, kérjük a P. H. szerk., hagyjon fel, s ne kényszerítsen időt és lapot, illyesek lemezelenítésére vesztegetni!

Egy kis javaslat felelőlegesen.

A Pesti Hirlap különféle konkolyában gyomlálván egy igen jóra való fűre is akadtam (140 sz. 319. l. „Pest környéke s egy kis javaslat“) mellyről ismét értekezni, és t olvasóinkat is rá figyelmeztetni annál inkább szükséges, minél bizonyosabb: hogy errenézve valóban Pest városának tömördek haszna, és az egész hazának disze kérdésben forog, és hogy méltán felhetni, miszerint e tárgyat olly egyének szavazattöbbsége döntendi el, kik talán nem a valódi szempontból indulva ki, az ohajatos célt tökéletesen el nem érhetendik. — Mindenek előtt F. K. és a P. H. szerkesztő úr megnyugtatóra hirdetjük: hogy Pest buczkos környékét, őseink néhai roppant tanácssteremét, vagy is mezejét, vagy inkább pusztáját, végtére valóban kimerik, pedig már esztendőök óta, — (legalább meghagyatott volt a mérnöknek), hogy azt mint a P. Hirlap t. értekezése kívánja, magánybirtokba bocsáthassák. Ennek tehát F. K. úr nagyon örülhetend, ambár nem az ő gondolajának eredménye; de őszintén kívánók most magunk is: bár Pest városának nemes tanácsa és vál. polgársága F. K. úr tervét méltányolná és következő igénytelen módosítások és változásokkal használná is. —

1) Nem 100 holdnyi darabokra kellene a határt felosztani, mint F. K. javasolja; de még kevésbé 4 — 6 holdnyi darabocskákra, mint az itt szokásban, és mint halljuk, ismét a vál. polgárság szándékában van. Az első esetben csak igen kevés, t. i. csak 68. egyének jutna egy egy darab a felhozott számok szerint, mi nem volna igazságos a számos lakosokra nézve; és ha azután ezek mindnyájan költséges diszkerékke nem változtathatnának; mit, ut experientia docet, feltenni szabad, — illy terjedelmes puszták terérek, vagy kukoriczások a többi parkok között nem igen diszesítendik a főváros vidékét. Ha pedig az egész közlegelő szokás szerint olly igen apró részecskékre darabolatik, mint fukar nyereségvágyból (mert itt több con-

currens vevőre számolhatnak) szándékolatik: ugy csinos mezei villákra szert soha sem tehetni, mert illyenek olly keskeny téreken éppen nem képzelhetők, kivált illy száraz homokos földön, hol nagyobb vízgyűjtemények nélkül, mellyek sok helyt foglalnak, — mitsem tehetni s várhatni, ha csak a pénz gondatlanul nem pazérolatik. Mondjak ugyan, hogy több egymás mellett fekvő darabot vehetni, de ez nem mindig sikerül, legalább nem jutányos árért, kivált ha észreveszik az árverésnél, hogy ez valakinek szándokában van, és ezen alkalmatosságnál véleményem szerint mindent el kell kerülni, mi ezen ügy is hálátlan vidéknek művelését akadályozhatná. — Az igazság és kérészet kívánatai szerint tehát azon elvet kell felállítani, hogy 20 holdnál kisebb és 50 h. nagyobb darabok ki ne osztassanak, különös tekintettel lévén mégis a hely körülményire, mellyek itt ott tán szükségessé tehetnék, hogy kivételkép 50 h. nagyobb darabok is lehetnének, hogy p. o. domb és mocsár együtt maradhasson.

2) Minek az a szűkkeblű és monopolizáló (ez már a P. Hirlaphoz semmiképen sem illik) feltétel: „hogy csak ollyan egyéneknek legyenek eladandók e tagbirtokok, kik az eladási öszveget Pest városában fekvő ingatlan vagyonnal volnának képesek biztosítani?“ Quasi vero. Ha még a pestiek olly híres kertészek volnának, mint Pückler Muskau hg., vagy annyira kedvelnék a virágokat, mint a haagiak s harlemiek — akkor transeat ez iszonyu practica ellenmondása a P. Hirlapnak a theoretica szabadelmü tanjával! de hiszen a pestiek még csak olly virágászok (Blumisten) sem, mint p. o. a szepesiek vagy pozsonyiak, s a bécsiekre nézve a kertészetben olly annyira hátra maradtak: hogy a währingi, döblingi, maneri és gersthoi tehénpásztoroktól is tömördek tanulhatnának, — és még is rájuk bizza a P. H. a „Honderü“ vidékének szépítését! No ugyan lesz igy F. K. urnak egy kis türelemre szüksége, ha a városi tanács e javaslatot elfogadja, mert kik nyolcz száz vagy ezer év óta addig haladtak a kertészetben, hogy a városkapu előtti kötetlen homok és por, akárhonnán fú a szél, csaknem el temetheti a várost, és kettős ablakon keresztül menthetlenül ronthatja a butorokat s ruhákat, megvakíthatja az embert, és teli tömheti tüdeje minden uyilásit, úgy, hogy általános a népesség minden 24 személyének meg kell halni, míg masutt egész Európában csak minden 34d. egyént éri évenként e sors, kik mondol olly annyira kedvelik s értik a fa- és virágtenyésztést: azokra nézve csak F. K. úr ezen feltétele szükséges, hogy a Rákosunknak parkokra átvarázsolása még a legközelebb általános föld-revolúciójáig elhalasztassék. Vehessen mindenki, kinek pénze van, és ki akár hogyan biztosíthatja, csak biztosíthassa, a tőke és kamatfizetést áltőke lerovatásaig —

Minden többi pontjait a javaslatnak, kivévén talán az 50 évi adómentességet, melly 20 évre reducálva is elég kecsgetető volna, nem csak jóváhagyni, hanem ismét és ismét a pesti közönségnek figyelmébe ajánlani kell, mert tagadhatlanul igaz, hogy csak ezen, az érintett változásokkal módosított, terv szerint lehet Pestváros környéke azzá, millyennek lennie már régtől fogva kellene, és millyen minden bizonynyal, ambár egészen magánybirtokba bocsáttatva, soha nem is lesz: ha ismét keskeny szeletekben, mint faluhelyen, osztogatják a földet, melly azután nyomoru't burgonyával vagy kukoriczával vagy plane hónapok át teregetve heverő ganajjal ekesíti a gyönyörű vidéket, vagy ha már igen civilisált kéz alá jött, szőlőkertre változtatik, mellyből aztán ismét a szél a kötetlen homokot kénye szerint akár hova hordhatja.

A 44ik számú „Világ“ban a magy. kir. egyetemi könyvnyomó-intézet az „Alföldi levelek“ben előforduló nyomtatási hibákra nézve, azt állítja, hogy „miután előre kikötöttet, hogy a javító (corrector) a kéziratához tartsa magát, és azonfelül a szerzőnek fentartatott az utolsó revisio, az intézet illető javítója többé nem illyennek, hanem a szerző emberének tekintendő, mellyért (talán: kiért?) az intézet többé nem kezeskedhetik.“ Az első tökéletesen igaz; ki volt kövte, hogy a javító a kéziratához tartsa magát. Azt hiszem ez másképp nem lehet. Minden író felelős öneszméjiért és ortographiájáért: Nem hiszem, hogy a javítók az ebbeli felelőséget fel kívánák vállalni. De ha ezt tenni kívánák is, én nem volnék hajlandó azt nekik átengedni, és így „ne cseréljük fel a szerepeket.“ Igaz a második is, t. i. az utolsó revisiót magamnak tartám fel, és végzem is. Az íveket az intézet a követk. felirással küldé már kijavítva hozzám: „kijavítván a kijavítandókat, nyomathatik.“ Az illyen íveket még egyszer átneztem, és a mi hibákat találam, kijavítottam. A harmadik, hogy t. i. e szerint a javító, nem az intézet, de az én „emberemnek“ tekintendő, kelleltnél valamivel többet próbál, de a negyediket, hogy t. i. az intézet nem kezeskedhetik a javítóért, igaznak tartom részemről is, ha meggondoljuk, milly felette fáradtságos és unalmas munka az úgynevezett correctura, kivált egy 24 éves könyvnél, és így mennyire megbocsátható és mennyire legkisebb hőmályt a nyomó intézetre nem hárító, az illyenben megmaradt néhány nyomtatási hiba. Egyébirtán a magyar kir. egyetemi könyvnyomó intézet jó híre, sokkal régebb és szilárdabb, hogysen akár az Alföldi levelek bírálójának gáncsai által csorbulhatna, akár az alulírt öszönő elismerése által nyerhetne.

Az „Alföldi levelek“ szerzője.

Miután Jablanczy Ignác úr a lapomra nézve velem kötött szerződéstől a Publicum színe előtt vizsálépett, tettem illető helyen lépéseket a „Világ“ jövődöbni felelős szerkesztősége iránt; melly ebbeli lépésem végsükereig a felelőséget enmagam viselendem; tudatván egyszersmind, hogy a lap színe és iránya az eddigi ügybarátok befolyása és közremunkálása mellett megmarad.

Borsos Márton.

H i r l o .

H i v a t a l o s j e l e n t é s e k .

Peringer Francziska elleni csodper

(Határnap Pest julius 8ka 1842.)

1) 18692. 1842. Özvegy Peringer Francziska pesti lakosné hitelezői csődületének határnapja 1842. évi julius 8ra tüzetvén ki s perügyelőül Remellay Gusztáv hités ügyvéd nevezetvén; ugyanez Pest városa tanácsának felírása következtében kihirdetés végett megiratik. Költ pünköszt hó 24. napján 1842. évben. 3)

Fuchs Theresia elleni csod megszüntetett.

1) 18697. 1842. Nagyszombat városa tanácsának tudósítása szerint, néhai Szlovatsek János özvegye született Fuchs Theresia mind megholt férje, mind saját hitelezőivel barátságosan megegyezvén, az ellene rendelt csodper megszüntnek nyilatkozott; miis február 1jén 4478. szám alatt költ körlevél folytatában közhírrététel végett megiratik. Költ pünköszt hó 24. napján 1842. évben. 3)

Czernkovics Fülöp elleni csodper

(Határnap Szabadka junius 21ke 1842.)

1) 18982. 1842. Szabadka városa tanácsa ottani lakos Czernkovics Fülöp ellen csodper rendelvén, a hitelezők megjelenésére 1842. évi junius 21dik napját tüzte ki határidőül, s tömeggondnokká Czernkovics Györgyöt, perügyelővé pedig Radnics János tiszti alügyészt nevezte; miis híresztelés végett adatik tudatul. Költ pünköszt hó 24ik napján 1842. évben. 3)

Stanischich Adám elleni csodper

(Határnap Ujvidék junius 22ke 1842.)

1) 18983. 1842. Ujvidék városa tanácsa által ottani vagyonbukott szücsmes ter Stanischich Adám ellen csodper határozatván, annak megindítására, s valóját tüzte ki határidőül, s tömeggondnokká Czernkovics Györgyöt, perügyelővé pedig Radnics János tiszti alügyészt nevezte; miis híresztelés végett adatik tudatul. Költ pünköszt hó 24ik napján 1842. évben. 3)

védek rendeltettek; miis kihirdetés végett megiratik. Költ pünköszt hó 24dik napján 1842. évben. 3)

Somogyi Szabó József elleni csodper

(Határnap Szegszárd julius 6ka 1842.)

1) 19118. 1842. Tolna vármegye törvényszékének felírása következtében szokott kihirdetés végett ezennel megiratik, hogy somogyi Szabó József tolnai lakos hitelezői csődületének határnapja 1842. évi julius 6kára tüzetvén ki, tömeggondnokká Gözsy Máté tolnai urodalmi igazgató, perügyelőül pedig Kis Ferencz tiszti alügyész nevezetvén. Költ pünköszt hó 24ik napján 1842. évben. 3)

Albert István elleni csodper

(Határnap Szegszárd julius 7ke 1842.)

1) 19119. 1842. Tolna vármegye törvényszéke Albert István dunaföldvári lakos ellen rendelt csődületi pörben a hitelezők megjelenésére julius 7re kitűzött új határnapot országszerte kihirdettetni kérvén, e szerkesztőségnek f. é. febr. 15. 2211. sz. a. költ körlevélre vonatkozólag meghagyatik, hogy határezen újabb időt kebelszerte közhírré tessék. Költ pünköszt hó 24ik napján 1842. évben. 3)

Telezer Ferencz hitese Apollonia elleni csodper

(Határnap Temesvár julius 4ke 1842.)

1) 19438. 1842. Szabad kir. Temesvár városa törvényszéke keblebeli fűszerárus Telezer Ferencz hitese Apollonia ellen, mint ki vagyonbukott férje tömegjéből hozományát követelvén e hozománya erejeig mégis férje adósságait aláírta, csodót rendelvén, és az illető hitelezők összejövételére határolul jul. 4ét tüzven e szerkesztőségnek ezennel meghagyatik, hogy e csod-estet kebelszerte azzal környékeltesse, miszerint tömeggondnokká Stein Péter, perügyelővé pedig Zvekits Athanasz nevezettek. Költ pünköszt hó 24ik napján 1842. évben.

1) 388. 1842. Rodler Dániel aradi szabómesternek, Bécsben lakó Danielovits Sándor mint alperes ellen indított váltóperében a f. évi majus 4én 291. sz. a költ idezési végzés alperesnek törvényszabta uton megküldtén; miután folyó hó 25ig mint az e végett kitűzött határnapig tőle válasz nem érkezett volna, nevezett Danielovits Sándornak ezen első bírósági váltótörvényszék előtti megjelölésére, a váltótörvénykönyv III. 213. §hoz képest folyó évi június 14dik napja tüzetven ki, e határnapra ezennel idéztetik. Aradi Váltótörvényszék, majus 30án 1842.

1) Mgos székhelyi gr. Majláth János ur hitelezői részükre a tek. dunáninneni kerületi tábla előtt indított, és végkép befejezett csődületi perben hozott ítéletek fogantatása alólírottá lévén bizatva; a végrehajtás eszközésére most lefolyó 1842ik évi augusztus 16ik 's következő napjait n. Pest vgyében helyezett török-bálinti uralomra ezennel kitűzöm, ottan kijeleendő napokon nyomban sz. kir. Buda városában létező házon, de következőleg n. Nyitra megyében kebeleztet nagybellezi birtokban is folytatandót. — Miről a t. cz. hitelezők és egyéb perben álló felek hivatalosan értesítettek a végett, hogy főntebb érintett augusztus 16kán eredeti kötelezvényeikkel és más pörbe iktatott irományaikkal ugyan Török-Balinton megjelenni, és jogaikra fölfigyázni el ne mulasszák. Nagyszombatban 1842. évi majus 12. Prileszi Prileszky Ferenc királyi tanácsnok, és a főn czimzett tábla ülnöke s. k. 3)

Scheiermann János elleni csödper. (Határnap Pest július 4ke 1842.)

3) 18321. 1842. Pest városa tanácsának felírása szerint, Scheiermann János hitelezői csődületének határnapja 1842 évi július 4kére tüzetven ki, 's pergondnokká Tóth Lőrincz hités ügyvéd neveztetvén, ugyanez kihirdetés végett megiratik. Költ pünkösöd hó 17ik napján 1842. évben. 3)

Groma András elleni csödper (Határnap Balassa-Gyarmath június 20ka 1842.)

3) 18345. 1842. Nógrád vármegye polgári törvényszéke által, Groma András balassa-gyarmati vagyonbukott lakos hitelezői csődületére f. é. június 20ikára tüzetven ki, e határnapra ezennel idéztetik. Költ pünkösöd hó 17ik napján 1842. évben. 3)

Megérkezése és elindulása a gőzhajóknak Pesten.

Megérkezik Bécsből este) naponkint. Elindul Bécsbe reggel) Megérkezik Orsovából délelőtt minden hétfőn és pénteken. Elindul Orsovába reggel 4 órakor minden vasárnapon és csütörtökön. Elindul Zimony és Drenkovába reggel 4 órakor. Ezenkívül minden 14 nap alatt jár egyszer a vontató Pest és Drenkova közt.

„Árpád” vontatóhajó elindulása Pozsonyba és Bécsbe történik minden szerdán reggeli 6 órakor

helypénz Bécsbe I. 6 frt 30 kr. — felül 4 frt. e. p.
Pozsonyba I. 4 frt 40 kr. — „ 3 frt. e. p.
Bécsből minden vasárnap megérkezik.

Arverési hirdetés.

4) Melly szerint néhai gróf Fekete Ferencz zárlott birtokai legfelsőbb helyen rendelt kormánya részéről ezen tömeghez tartozó 's nemes Csanád vármegyében kebeleztet Kovásházy pusztá f. 1842ik évi július 2án közárverés útján a helyszínen a következő részekben 6 egymásutáni évre haszonbérbe ki fog adatni, u.m.

I. Osztály melly tézsen	2362 hold 972□ ^o
II. „ „ „	952 „ 700 „
III. „ „ „	1209 „ 427 „

IV. Osztály melly tézsen	3185 hold 818□ ^o
V. „ „ „	619 „ 231 „
VI. „ „ „	415 „ 426 „
VII. „ „ „	880 „ 557 „
VIII. „ „ „	815 „ 66 „
IX. „ „ „	268 „ 53 „
X. „ „ „	567 „ 323 „
XI. „ „ „	694 „ 843 „
XII. „ „ „	565 „ 929 „
XIII. „ „ „	291 „ 319 „
XIV. „ „ „	579 „ 633 „

Tudni valók:

Moerschauer C. F. bécsi könyvárosnál most jelent meg, és Pesten **Heckenast Gusztáv** könyvkereskedésében megszerezhető: **MEMORIK**

oder Kunst das Gedächtnis nach Regeln zu stärken, und dessen Kraft ausserordentlich zu erhöhen. Von Joh. Grafen Majláth. Mit zwei lithographirten Tafeln, welche den mnemonischen Zahlentypus und die mnemonischen Buchstaben bildlich darstellen. S. finom velinpapírosan, füzve, ára 1 fr. 36 kr. pengő pénz.

Lóárverés.

Üllő helység szomszédságában, Pest városához 2 1/2 óra távolságra eső vasadi pusztán báró Puteáni Sándornak (gróf Hunyady fajbul) szaporodott ménéséből nagyobb számú anyakanczák, 3—2 's 1 esztendősz szaporaság, — 4, 5 éves felállított részint kocsi elibe, részint nyereg alá tanított különemű lovak, Alcor, Hydra, Saade, Tajar, Hunyada, Splinderbar, Hajdag, Chartago, Conscript, Murphy, Hartonian, Gallopád, White-wall, Cato, Zohrab, és Bridegroom a-

tyák után úgyszinte Bridegroom, Filhoda Puta, 's Bombasine után lord Richmondtól nevelt 16 maroknál magasb tellivér sötét pejanol mén minden órában szabad kézből eladó.

1) Nógrádmegyei Kisterenne helységében lévő koresma és mészárszékjogok. ezekhez tartozó épületekkel, f. 1842. évi június 28án a reggeli órákon ugyancsak Kisterenne helységében tartandó árverés mellett, jövő sz. Mihály naptól egymásután követh. hat évre haszonbérbe fognak adatni. És ugyan:

1) A losonc-gyöngyösi 's pesti országot mellett fekvő nagy vendégfogadó. 2) A helységben Egerfelé vivó utban fekvő vendégfogadó. — 3) A mészárszék. Bérleti kivánók, a két elsőbbre 200, az utóbbira 60 pengő forint bántpénz letétele mellett az árverésre ezennel meghivatnak. 3)

Alulírottak a tisztelt közönségnek tudtára adjuk, hogy n. t. Szilasy János pesti professor ur e című munkája: **A Lelkipásztorság Tudománya** három kötetben, 80 iven, csinos nyomtatással, velin papírosan, az

ideigleni tömeggondnokká uradalmi ispán Somoskóy György, perügyelővé pedig Thomka Sándor neveztettek. Költ pünkösöd hó 17ik napján 1842. évben. 3)

Haller József elleni csödper (Határnap Varasd június 30ka 1842.)

3) 18346. 1842. Kebeleszertei környékeltetés végett ezennel megiratik, hogy sz. kir. Varasd városa tanácsa Haller József kebeleszertei eladósodott aranyműves 's hitese Mayer Erzsébet hitelezői csődületére határnapul f. é. június 30át tüzven, tömeggondnokká Puzl Lukács kebeleszertei választott polgárt, perügyelővé pedig Mekorecz Ferdinánd tiszteletbeli alügyészét nevezte. Költ pünkösöd hó 17dik napján 1842ik évben. 3)

Veinberger Jakab elleni csödper. (Határnap Pest június 28ka 1842.)

3) 18483. 1842. Pest városa tanácsa jelentése következtében szokott kihirdetés végett tudatul adatik, hogy eladósult Veinberger Jakab pesti kereskedő hitelezőinek csődületére f. é. június 28dik napja tüzetven ki, perügyelővé Pfeffer János hités ügyvéd neveztetvén. 3)

Balás Samu és hitese Sarudy Anna elleni csödper. (Határnap Eperjes június 15ke 1842.)

3) 18347. 1842. Balás Samu megbukott eperjesi posztós, 's hitese Sarudy Anna hitelezői csődületére a helybeli városi tanács által f. é. június 15ke tüzetven határnapul, és ideigleni tömeggondnokká Balhám Ignác hités ügyvéd, perügyelővé pedig Liba Ferencz tisztí ügyész neveztetvén, e szerkesztőség e csődületnek kebeleszerte leendő környékeltetésére utasítatik. Költ pünkösöd hó 17ik napján 1842. évben. 3)

J. G. Rudolph et Compagnie elleni csödper megszüntetett.

1) 18494. 1842. Szabad kir. Pozsony városa tanácsa jelentvén, hogy J. G. Rudolph et Compagnie cím alatt kebeleszerte létező norimbergi kereskedés hitelezőivel barátságosan megegyezett, az ellene rendelve volt csödper megszüntetett; ugyanez f. é. január 25n 3770 sz. alatt költ körlevél folytában közhírrététel végett megiratik. Költ pünkösöd hó 17ik napján 1842. évben. 3)

2) **Wagner József** műárusnál Pesten épen most jelent meg: **Gróf Bessewffy Aurél és Pázmány Péter arczképek;** amaz Barabás, ez pedig természet után kőre rajzolva Eybl F-161. Ára fejr papírosan 1 for 20 kr.; chinai papírosan 1 for. 40 kr. pengő pénzben. 3)

Pesten, Eggenberger József és fia könyvkereskedésében megszerezhető a legközelebb megjelent munka:

A FIUMEI KIKÖTO

írta Kolgyári Császárf. Ferencz. (Ellátva egy, Fiumeben építendő kikötőnek tervével) n. Srét füzve 50 kr.p.p.

1) A haszonbérlet ideje kezdődik részint január 1jén 1843, részint pedig 1843ik sz. György naptól. 2) A kótyalni kivánók, azonfelül hogy elegendő bántpénzzel, melly kótyalótul 2 fr. 30 kr. vált. határozatott, ellátva legyenek, szükséges egyszerű mindezen kimutatniok, hogy sem ezen garadnál, sem pedig másutt haszonbéri hátramaradásban ninesenek, mivel különben a haszonbérletéshez nem bocsátatnak. 3) A többi árverési föltétel mindeunap Aradon a zárlott-tömeg ügyésznél 3 fekete ló-utca 44dik ss. a megolvashatók. 's kaphatók. 6)

egyetemi könyvnyomatóban megjelent. Melly munka nálunk és általunk minden hitese könyvárosnál hat pengő forinton megszerezhető. Ugyanez az szerzőtől a **Nevelés-tudomány** két pengő forinton szerzethetik meg. Költ Pesten, majus 30án 1842. Eggenberger József és fia s. k. pesti könyvátusok.

2) **Eggenberger, Geibel, Hartleben és Müller** urak könyvkereskedésében megszerezhető: **„Dajkakönyv”** Irta Kunoss Endre, 1842. Ára 20 kr. ezüst p. — E nevelési munka különösen ajánlható nemcsak iskolai tanuló könyvgyanánt, hanem mint szükséges olvasmány is, minden rendű 's rangu szülőknek. 2)

Hirdetés

3) Későbbben érkezett legfelsőbb kegyelmes kir. rendelet által, a pesti kir. tud. Egyetemenél néhai Vass László apát, kanonok, és nyilvános rendes tanító ur halálával megürült egyházi történet tanító-széke betöltése végett, az előbb f. e. július 13ra kitzve volt csődület határnapja *folyó évi augusztus 3ra* van elhalasztva. Költ Pesten majus 24kén 1842. Szoblató *Palma Elek* a pesti kir. tudom. Egyetem jegyzője. 3)

2) **Apesti vizgyógyintézetbe** jóni szándéklók ágyruhát 's több lepedőt, 's a helybeliek butorokat is hozni sziveskedjenek, mert ezt az egészségre igen hasznosnak tartja az orv. igazgató sebesty.piacz 286. 2)

Egyesületi Nagygyűlés.

A Mátyás-emeleki egyesület folyó évi június 5én delután 4 órakor t. n. Pest-megye nagy terében nyilvános nagygyűlést tartand

2) Csupán **Geibel Károly** könyvkereskedésében található még: **Dalfüzér.**

Irta Kunoss Endre. Himes boritékba füzve 1 for. ezüst p. 2)

Pénzkelet.

Bécs, június 1. 1842	p.pénzb.
5 pcent statuskötelez. középára	108 7/8 ft.
4 pcent „ „ „	100 1/16 —
3 pcent „ „ „	—
1834ki statuskölesön (500 frt)	—
1839ki „ „ (250 frt)	—
1839ki „ „ (50 frt)	—
Bécsi statusbank-kötelez. 2 1/2 pcent	65 1/2
„ „ „ 2 pcent.	—
Bankrészevények darabja	—1680 1/2

Dunaviz-állás. Junius 3kán regg. 7' 6" 9" 0 fölött.

Nyomatja Trattner-Károlyi uri utca 453.

PEST
M. jelenik e p...
mányos és műv...
hát: kétszer: S...
baron, két-két...
közül minden h...
négyes szelet...
ezüst k...

Szer

T
Magyar...
Nyers erő...
szögöntő. A...
szégy. — P...
A heprimás...
kórházban. I...
sok: Borsod...
— Győr- és...
lenetek. — K...

Külföld...
Guizot lelép...
párkamrában...
si költségek.

Nagybr...
szabás ellen...

Vegy...
Ór. Mire...
ról. (Közle...
legujabb munk...

Hírlő. I...

Mag

Poszlu...
tői tisztirak f...

Po

Lapjaink

Győrmege...
hogy a közl...
minden nagy...
len el nem ke...
badságát hön...
ujítás előzm...
olvasva lelke...
tetési bünök...
lélekvasárlás

hydrakint ter...
gyanánt ütend...
hogy vérig ma...
alkotmányos s...

Mennyire...
mondhatjuk...
hasznátusa val...
lelkünknek lát...

hol ekkor a...
véri egyetért...
dugságot láng...
szülte magané...
szitni ama sz...
buzgókodás m...
Fáj, érzékeny...
mert tanusítja...
napra a testvé...
ujja a magyart...

na és Mohar...
re idézve, vér...
a késő ivadék...
haldokló — ne...
melly kora sz...
tanulásgosan o...
megvetve a tö...
a közszáalom...
tő példajabul...
sértő, hogy...
gyilkoló, kez...
és testvéri sz...
ből egyedül sz...
sága, dicsőség...

Nem akar...
pártokat kárho...
alkotmányos o...
hellen a szab...
polgárokból so...